

Не вертикаль, а принципи взаємодії потрібно закласти до нової редакції закону «Про місцеве самоврядування». Такий лейтмотив виступів більшості голів обласних рад, які взяли участь у нараді-семінарі, що пройшла 7 грудня у Верховній Раді.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЦЬОГО ДНЯ ■ 1591 р. Розпочалося селянсько-козацьке повстання під проводом гетьмана українських реєстрових козаків Криштофа Косинського. ■ 1863 р. У Львові засновано товариство «Просвіта». ■ 1919 р. На Черкащині народилася Катерина Ющенко, вчений-кібернетик. ■ 1954 р. Не стало Йосипа Стадника, актора і режисера. Керував багатьма мандрівними театрами, що діяли в 1913—39 рр. на Західній Україні. ■ 1991 р. Президенти Росії, Білорусі та України підписали в Біловезькій Пущі документ, який констатував, що Радянський Союз припинив своє існування.

Дискусія довкола основних положень

Відкриваючи нараду, Голова Верховної Ради Іван Плющ наголосив, що декларації поступово набирають силу законів. Особливо щодо місцевого самоврядування. Вітчизняне законодавство потроху починає відповідати нормам, закладеним у Європейській хартії місцевого самоврядування.

Найгостріша дискусія розгорнулася довкола основних положень проекту нової редакції базового закону, який представив голова Комітету ВР з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Юлій Іоффе.

Після наради Голова Верховної Ради Іван Плющ з нагоди Дня місцевого самоврядування вручив відзнаки парламенту декотрим головам та заступникам голів місцевих рад, працівникам апарату ВР. Він також відповів на запитання журналістів.

Матеріали наради-семінару у викладі буде надруковано в газеті «Голос України».

Німеччина нас підтримає, але йти доведеться своїми ногами

Федеральний канцлер ФРН Герхард Шрöder заявив, що Німеччина буде «відвертим і щирим партнером» України на її шляху до Європи. Президент України Леонід Кучма звернув увагу, що є конкретні домовленості, досягнуті під час четвертих україно-німецьких консультацій на найвищому рівні, що відбулися в Києві.

Україна і Німеччина підписали міжурядову угоду про реструктуризацію частини зовнішнього боргу нашої держави в рамках угоди про

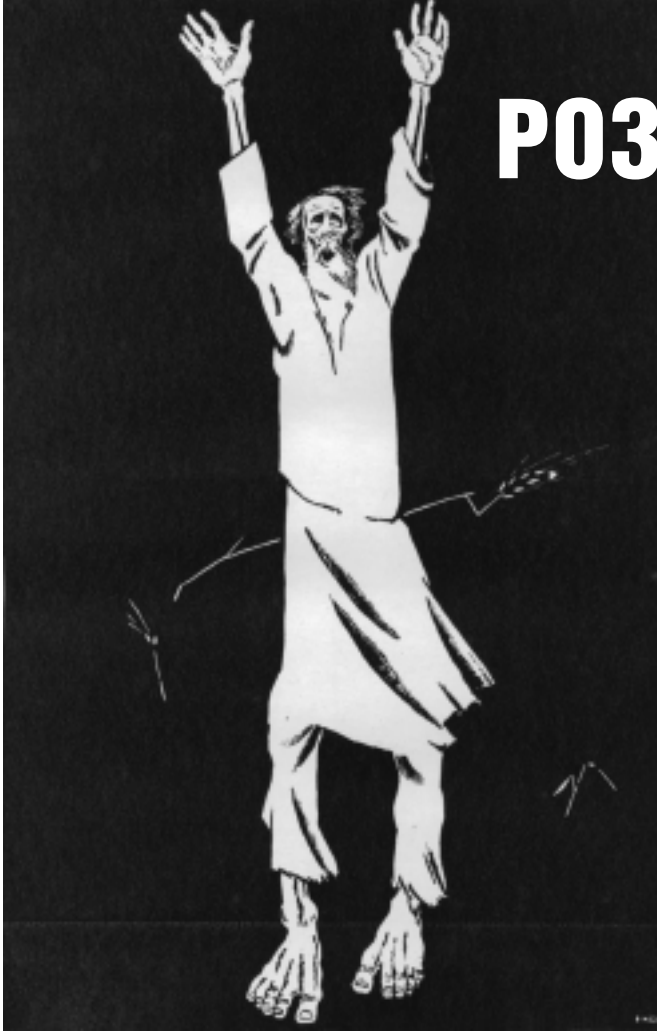
реструктуризацію з Паризьким клубом кредиторів. Сума реструктуризованого Німеччиною українського боргу — 245 млн. дол. (за даними Мінфіну України, на 1 липня поточного року український борг Німеччині становив 291 млн. дол.). Крім того, сторони підписали спільну заяву урядів двох країн про підтримку заходів для підготовки українських управлінських кадрів у Німеччині та спільну заяву про співпрацю органів юстиції.

(Закінчення на 10-й стор.).

Право на свіже повітря

3

РОЗБАРАХОЛ АГРАРНИЙ

Село облетіла страшна новина: убито Анатолія Біленка. На околиці Вербового — це в Софіївському районі Дніпропетровської області — селянам нарізали ділянки для підсобних господарств. Увесь масив люди засіяли кукурудзою. Адже кожен тримає у дворі живність, яку треба чимось годувати. Коли зникло тут КСП і на його місці заходилася хазайнувати приватна фірма, всім стало зрозуміло: минулася коту масниця — не підеш, як колись, що завгодно цупити з колгоспного поля чи силосної ями. Але й надалі на кукурудзяному полі щонаочі хтось виламував качани. От і вирішили гуртом сторожувати. Першим заступати на вахту й випало Анатолію Біленку. А вранці знайшли його мертвим та покаліченим...

(Закінчення на 7-й стор.).

У номер

Знизити податковий тягар

Перший заступник Голови Верховної Ради України заявив про доцільність збереження спецпатенту та єдиного податку. На його погляд, Податковий кодекс повинен знизити податковий тягар, започаткувати цивілізовані відносини між фіскальними органами і платниками податків.

Водночас, вважає В. Медведчук, підготовлений до розгляду в третьому читанні з урахуванням зауважень профільного комітету проект Податкового кодексу не передбачає такі форми спрощеного оподаткування, як спецпатент та єдиний податок, що вже встигли себе позитивно зарекомендувати. «Це завдасть колосальних збитків розвитку малого підприємництва в країні, уповільнить формування середнього класу, — вважає Віктор Медведчук. — Стане неминучим черговий виток відходу економіки «у тінь». Саме тому, переконаний він, під час розгляду Податкового кодексу в третьому читанні необхідно відстояти можливість для малого бізнесу працювати на основі спецпатенту та єдиного податку.

Думки з приводу

Бюджет нікого не може задовольнити

Хоча минулого четверга Верховна Рада не підтримала проект Держбюджету-2002 у другому читанні, більшість народних депутатів не втрачають оптимізму, що головний фінансовий документ держави буде схвалено до кінця року.

(Закінчення на 2-й стор.).

А смерть ходила поряд...

4

4. Їхали ми, їхали...

8

Відгукніться, колишні жертви нацизму! Останній термін подання заяв на одержання компенсаційних виплат Німеччини — 31 грудня ц. р.

2

Передплачуйте і вигравайте!

Продовжуємо друкувати пропозиції до розіграшу серед передплатників нашої газети:

50. ВАТ Полтавський завод «Електромотор» (голова спостережної ради — Сергій Кожем'яко) — водяні насоси, електроточила.

51. Обласне об'єднання «Полтаваліс» (директор — Олександр Яресько) — сувеніри з дерева.

52. ТОВ «Старт-99» (директор — Василь Кибальник) — товари для спорту, туризму, рибальства.

53. ТОВ агрооб'єднання «Цукровик Полтавщини» (голова ради директорів — Віктор Іванчик) — цукор.

54. Концерн «Крюківський вагонзавод» (генеральний директор — Володимир Приходько) — товари побутового призначення.

Передплачуйте і вигравайте! Удачі вам!

Читаймо «Голос» разом!

Мужня, відверта, не кланяється

Анатолій ПЕРЖИНСЬКИЙ, голова Горностаївської районної ради Херсонської області — «Голос України» поважаю. Газета ця — голос народу. Мужня, відверта, ні перед ким не кланяється. Водночас дає читачеві можливість ознайомитися з різними думками про ту чи ту подію. Крім того що цікава для читання, вкрай необхідна для практичного «вживання» в депутатській діяльності. Мені імponує журналістський підхід до справи: інформацію подавати, як є, а читачеві залишати можливість шукати істину між рядків. Що ще хотів би знаходити в «Голосі»? Більше цікавих матеріалів про життя і діяльність відомих в історії осіб. А ще — можливо, комусь видасться несерйозним — на останній сторінці хотів би посушити голову над кросвордом. Чудова знахідка людства: розвиває і збагачує світогляд.

За вашим побажанням — кросворд. Сушіть голову на здоров'я!

Велика армія не по кишені

З нагоди дня Збройних Сил України Голова Верховної Ради Іван Плющ нагородив почесними грамотами парламенту військовиків та вручив їм пам'ятні медалі, випущені до 10-річчя Незалежності країни. І. Плющ зазначив, що парламент має безпосередню причетність до формування української армії, оскільки затвердив доктрину про Збройні Сили України, за якою проводиться їх реформування. «Сьогодні багато критики та звинувачень у кволому проведенні військової реформи, але Україна на правильному шляху», — наголосив Голова Верховної Ради. За його словами, нашій країні недоцільно утримувати велику армію, на яку щорічно з Державного бюджету виділяється не менш як 10 мільярдів гри-

вень. Тому за 10 років її скорочено з 800 до 450 тисяч. З огляду на стан вітчизняної економіки, 200-тисячного війська цілком достатньо для нашої держави, вважає Голова ВР. На думку Івана Плюща, головна проблема, яка уповільнює реформування армії, полягає не у зменшенні кількості «людей у погонах», а в їхньому подальшому працевлаштуванні, перекваліфікації, тобто у розв'язанні низки соціальних питань. Водночас глава парламенту наголошував на збільшенні фінансування з Державного бюджету не тільки військовиків, а й розвитку новітніх технологій. Відповідаючи на запитання журналістів, Іван Плющ зазначив: якщо уряд врахує більшість пропозицій народ-

За 10 років її скорочено з 800 до 450 тисяч.

них депутатів до проекту Держбюджету на 2002 рік, то 13 грудня парламентарії проголосують документ у другому читанні. Щодо майбутніх парламентських виборів, то Голова ВР не вступатиметься по одномандатному округу. І. Плющ заявив, що Народно-демократична партія, за списками якої його було обрано до парламенту в 1998 році, «вичерпала всі можливості як об'єднуюча сила».

Іван Плющ висловив незадоволення роботою правоохоронних органів, які «до кінця не розібралися з обставинами смерті його охоронця та водія». «У розслідуванні більше питань, ніж відповідей», — сказав Голова Верховної Ради.

Юлія ШЕЙКО.

Бюджет нікого не може задовольнити

Думки з приводу

(Початок на 1-й стор.).
Олександр ТУРЧИНОВ, голова бюджетного комітету ВР, фракція «Батьківщина»:

— Лише від Кабміну залежить, буде Україна з бюджетом наступного року чи ні. Пропозиція бюджетного комітету прийняти бездефіцитний бюджет якраз і є компромісною, єдино прийнятною для реалізації всіх соціальних та економічних програм. Але уряд цікавить лише одне: як мати поза бюджетом ресурси, які можна використовувати в політичній боротьбі під час виборів.

Олександр РЯБЧЕНКО, голова Спеціальної контрольної комісії ВР з питань приватизації, фракція ПЗУ:
— Ситуацію можна виправити, але треба враховувати реалії. Включати шість мільярдів гривень коштів від приватизації до доходної частини бюджету — це означає створювати додатковий дефіцит. Можна записати половину цих грошей, майже три мільярди, і ще десь стільки ж позначити поза бюджетом. Якщо наступного року вдасться отримати три мільярди приватизаційних надходжень — це вже удача. Адже в продажу «Укртелекому», в енергетичній галузі є багато питань.

Ростислав ШІЛЛЕР, фракція СДПУ (о):

— Країна залишиться без бюджету через те, що хочемо популістські перевищення його доходи. Для уряду є два виходи. Перший — або врахувати всі поправки бюджетного комітету, але бюджет буде нереальним і його у квітні чекатиме секвестр. Тобто новий парламент скорочуватиме доходи і видатки, бо реальні надходження на старій податковій базі неможливі. Другий — парламент прийме реальний бюджет, хоч і не такий, як планували, але який виконуватиметься.

Олександр ПУХКАЛ, позафракційний, голова депутатського об'єднання «Нова політика»:

— Бюджетний комітет має рацію, коли пропонує переглянути джерела доходів і розширити їх. Щоб збільшити фінансування соціальних статей бюджету, завжди потрібно повертатися до доходної частини. Для знайдення компромісу, мабуть, потрібно піти на часткове включення гарантованих доходів від приватизації певних об'єктів, за якими прийнято спеціальні закони. Мінфіну й уряду не варто зациклюватися на думці, що доходи від приватизації взагалі не прогнозовані, не стабільні. Вони будуть, хоч і, можливо, в менших обсягах.

Петро ПОРОШЕНКО, депутатська група «Солідарність»:

— Верховна Рада штучно затримала бюджетний процес, але резерв для прийняття бюджету є. Під час зустрічі з Міністром фінансів ми отримали чіткі гарантії, що вимоги щодо підвищення мінімальної зарплати за ініціативою Федерації профспілок України до 165 гривень із середини 2002 року буде враховано. Урядом також сприйнято низку пропозицій щодо реалізації запропонованих нами програм — зокрема, «Шкільний автобус», відшкодування заощаджень громадян. Тож можна було підтримати бюджет у другому читанні, але без 48-ї статті про пільги, за якою так і не дійшли згоди з урядом, а її винести на третє читання. Те, що це не відбулося, шкодитиме бюджетному процесу.

Володимир РИБАК, депутатська група «Регіони України»:

— Ставити сьогодні питання про різке збільшення доходної частини бюджету, не опираючись на реальну економіку країни, неправильно. Можна напередодні виборів багато пообіцяти виборцям, але все так і залишиться словами. Треба всі суперечливі питання винести на третє читання і продовжувати співпрацю з урядом. Хоча, за великим рахунком, бюджет не може задовольнити ні виборців, ні нас, депутатів.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

Фотофакт

У день десятиріччя Збройних Сил України в Одесі біля підніжжя пам'ятника льотчикам 69-го винищувального полку відкрито дві меморіальні стели, на яких викарбувано імена Героїв Радянського Союзу — учасників оборони і визволення міста.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

У Конституційному Суді

Можна мати два мандати

Конституційний Суд України розглянув подання народних депутатів про визнання неконституційною заборону головам місцевих державних адміністрацій, їх заступникам, керівникам управлінь, відділів, інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій мати представницький мандат депутата місцевої ради, бо це «обмежує конституційне право громадян вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування».

Конституція передбачає, що народні депутати України не можуть мати інший представницький мандат чи бути на державній службі. Інший представницький мандат не може мати Президент України. Не можуть мати представницький мандат професійні судді.

Щодо несумісності представницького мандата депутата місцевої ради, то не відповідають Конституції України (є неконституційними) положення частини першої статті 5

Закону України «Про статус депутатів» місцевих рад народних депутатів», за якими депутат місцевої ради не може бути головою місцевої державної адміністрації, його заступником, керівником її структурного підрозділу, прокурором.

Отже, може бути. Правда, тільки після того, як Верховна Рада внесе зміни у відповідне законодавство. Залишається гадати: чи станеться це до виборів чи вже після виборів.

Конституційний Суд вирішив: визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним) положення Закону «Про місцеві державні адміністрації», за яким голови місцевих держадміністрацій, їх заступники, керівники управлінь, відділів, інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій не можуть «мати інший представницький мандат».

Рішення Конституційного Суду є остаточне і не може бути оскаржене.
Анатолій КАРАСЬ.

Порожній гаманець — кар'єрі кінець

Керівники 16 районів Вінницької області (із 27) заявили про неможливість до кінця нинішнього року виконати місцеві бюджети. Про це на засіданні колегії повідомив голова облдержадміністрації Юрій Іванов. Якщо таке станеться, уточнив керівник області, нас чекає чергова хвиля нарошування боргів із зарплат та пенсій.

Фінансова система однієї з найбільших аграрних областей опинилася у заручниках дестабілізації цін на ринку цукру й зерна. Звідси й порожні гаманці, зокрема, в районах, де домінують переробна й харчові галузі. «Ситуація складна, але ми виконаємо свої зобов'язання перед людьми, якщо це буде необхідно — ціною кадрових змін», — зазначив Ю. Іванов.
Віктор СКРИПНИК.

Де народився, вчився, одружився?.. Інформація конфіденційна!

ЗАКОНОДАВЕЦЬ

НОВА НОРМА: Кримінальний кодекс України (далі — КК) вперше визначив спеціальні кримінально-правові засоби захисту конституційного права особи на недоторканність приватного життя, особистості та сімейну таємницю (ст. 182 КК).

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що передбачено кримінальну відповідальність за порушення норм ст. 32 Конституції України (ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини).

Віднини **стаття 182 КК передбачає захист такої конфіденційної інформації, як відомості про приватне життя особи, що становлять її особистості чи сімейну таємницю (зокрема, інформація про освіту, сімейний стан, релігійність, стан здоров'я, дата і місце народження, майновий стан та інші персональні дані про особу).**

Під приватним життям особи слід розуміти сферу її життєдіяльності — зв'язки з іншими людьми, її приватні справи, сімейні стосунки тощо, тобто все, що пов'язано з її способом життя і не має публічного характеру (публічне і приватне життя, скажімо, політика — речі різні).

Особисту таємницю становлять відомості про приватне життя конкретної особи, які ця особа бажає втаємничити від інших осіб. Це можуть бути відомості про її здоров'я, інтимне життя (зокрема, наявність позашлюбних інтимних стосунків), хобі, особливості сімейних стосунків (народження позашлюбної дитини тощо).

Сімейна таємниця — відомості про приватне життя члена (членів) окремої сім'ї чи кількох сімей, які він (вони) бажають зберегти в таємниці від сторонніх осіб.

Конфіденційною не може визнаватися інформація, яку вже раніше було оприлюднено шляхом публікації, повідомлення в засобах масової інформації чи іншим способом.

Отже, правоохоронців, працівників мас-медіа і соціологічних служб, приватних детективів та всіх «цікавих Варвар» застерігаємо від порушення приватного життя особи, яке полягає в неправомірному втручанні в особисте чи сімейне її життя, розголошення особистісно-сімейної таємниці. Відповідати доведеться за:

- 1) незаконне збирання конфіденційної інформації про особу;
- 2) незаконне зберігання такої інформації;
- 3) незаконне її використання;
- 4) незаконне поширення конфіденційної інформації про особу;
- 5) поширення її у публічному виступі, творі, що публічно демонструється чи подається в засобах масової інформації.

Зрозуміло, що ці дії утворюють склад злочину, передбаченого ст. 182 КК, лише в разі їх вчинення без згоди особи, якої вони стосуються. Тим паче незаконним вважатиметься поширення такої інформації без згоди фігуранта в публічному виступі, публічно продемонстрованому творі, або в засобах масової інформації.

Вияток становить збирання, зберігання, використання або поширення конфіденційної інформації про особу, здійснене в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. Ці випадки передбачено законом — збирання конфіденційної інформації дозволено:

- у процесі розслідування кримінальної справи;
- у ході оперативно-розшукової чи розвідувальної діяльності;
- для перевірки фактичних даних про організовану злочинність;
- у разі введення воєнного чи надзвичайного стану.

Певні відомості про особу без її згоди можна збирати під час притягнення її до адміністративної, цивільно-правової відповідальності, у зв'язку із здійсненням військового обліку військовозобов'язаних, обліку осіб, які є збудниками інфекційних та інших небезпечних для населення захворювань, осіб, звільнених з місць позбавлення волі, обліку, що здійснюється в межах дозвільної системи тощо. Певні відомості дозволено збирати уповноваженими на те особами і в ході нинішнього перепису населення, а державні органи зобов'я-

зані забезпечити конфіденційність наданої громадянами інформації.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що відповідно до санкції ст. 182 КК порушення недоторканності приватного життя карється або штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років.

Однак під таку відповідальність підпадають особи, які на момент його вчинення досягли 16-річного віку і лише за умови умисного порушення недоторканності приватного життя. **У разі, коли недоторканність приватного життя було порушено службовою особою внаслідок недбалого виконання нею службових обов'язків, то за наявності підстав її дії може бути кваліфіковано за ст. 367 КК як службова недбалість.**

ДЛЯ ДОВІДКИ: новий КК ухвалено парламентом 5 квітня 2001 року, він набрав чинності з 1 вересня цього року. З повним його текстом можна ознайомитися в «Голосі України» за 19 червня 2001 року.

Микола МЕЛЬНИК, кандидат юридичних наук.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:

«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності».

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

Право на свіже повітря

Протягом останніх років українська держава зробила серйозні кроки на шляху впровадження міжнародних правових стандартів. Утім, на практиці це не завжди їй нехтувати елементарними потребами найуразливіших категорій наших співгромадян. Приміром, правом на... свіже повітря, якого позбавлені в'язні ізоляторів тимчасового тримання.

Про це, зокрема, йшлося на засіданні «круглого столу» «Захист прав і свобод найбільш уразливих груп населення», проведеного Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини Ніною Карпачовою. За словами українського омбудсмана, протягом 1998—2000 років в Україні до кримінальної відповідальності було притягнуто 344 працівники міліції, проти яких порушено 263 кримінальні справи за перевищення службових повноважень із застосуванням насильства та приниженням людської гідності. На адресу Уповноваженого з прав людини торік надійшло 2209 звернень про застосування заборонених методів впливу на затриманих, аж до побиття чи катування.

Найгірші години вони переживають у перші три доби — в райвідділах міліції, де часто-густо їх тримають у непристосованих приміщеннях. За словами Ніни Карпачової, в Алушті стався випадок, коли через метушню під час повені ці люди ледве не загинули: їх «забули» в підвалі. Схожий випадок мав місце в сусідній Росії: там затримані практично «зварилися» в підвальному приміщенні, де прорвало труби опалення. Шоправда, в Росії після цієї НП у райвідділах міліції ліквідували кімнати для затриманих.

Посиленням репресійної функції правоохоронних органів занепокоєні і в Європі. На жаль, події 11 вересня в усьому світі поставили під загрозу усталені принципи

демократії. Учасники останнього засідання «круглого столу» омбудсманів країн — членів Ради Європи в Цюріху дійшли висновку: надання додаткових повноважень правоохоронним органам у зв'язку з посиленням боротьби з тероризмом має супроводжуватися відповідним контролем за їх діяльністю. Зокрема, з боку омбудсманів. З огляду на це Рада Європи прискори-

ла розробку Кодексу етичної поведінки поліцейських країн — членів РЄ. Учасники форуму підтримали пропозицію українського Уповноваженого з прав людини започаткувати під егідою Ради Європи діалог між омбудсманами, генпрокурорами та міністрами внутрішніх справ європейських країн.

Ганна ЛУКАНСЬКА.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Знак біди

Трагедія «Чорноморця»

Тривають пошуки шістьох членів екіпажу українського приватного суховантажного судна «Чорноморець», що затонуло 4 грудня біля берегів Туреччини за 80 миль на північ від мису Синоп. Тоді з рятувальних плотів було знято 15 моряків.

Досі не знайдено капітана і одночасно власника корабля Ігоря Яйлояна, його сина Костянтина, Миколу Борзих, Владислава Кострикіна, Олександра Третьякова і Костянтина Католикова. Турецькі й одеські рятувальники сподіваються, що зниклі безвісти борються з триметровими хвилями на плоту. Пошук здійснюють катери й літаки та український рятувальний буксир «Сапфір».

За однією з версій, «Чорноморець» — старий військовий тральщик, перевантажений у човниковому рейсі цитрусовими, порушив правила міжнародного пересування: йшов не вздовж берега, а напрому, де й потрапив у шторм. Екіпаж не подав вчасно сигнал «SOS», не спрацював і сигнальний буй.

Віктор ХОМЕНКО.

Працюють в Україні і заробляють гроші

В Україні третій рік діє акція «Милосердя». Вона починається 1 вересня і триває до 3 грудня — Міжнародного дня інвалідів. У Києві, наприклад, мешкають понад 51 тисяча людей, які потребують милосердя.

У цій благородній справі допомагають столиці багато спонсорів. Серед них акціонерна компанія «Філіп Морріс Україна». Компанія представлена на 102 ринках майже в усіх країнах світу. В Україні, зокрема, в її штаті працюють понад 1000 киян. Допомогати можна різними способами, наприклад, в організації концертів, видовищ, розваг, але тут вважають, що міцний і серйозний бізнес передусім має приходити на допомогу соціальній сфері.

Компанія «Філіп Морріс в Україні» в рамках «Милосердя» запропонувала свою програму «З добром та пошаною». Спонсори почали опікуватися найбільш знедоленими киянами-інвалідами із психічним захворюванням. Благодійники взялися допомагати 800 інвалідам, яким закупили продукти

харчування: борошно, крупи, консерви, згущене молоко, чай тощо.

А перед новим роком придбали ще 3,5 тисячі продуктових наборів вартістю 50 гривень кожен.

Компанія також виділила кошти (понад 85 тисяч умовних одиниць) для закупівлі засобів реабілітації дітей-інвалідів. Це — візки, шведські стінки, різноманітні тренажі. Вони поповнять прокатні пункти, які нещодавно відкрито у восьми районах столиці спеціально для таких дітей.

У Києвradі на прес-конференції для журналістів заступник начальника головного Управління соціального захисту населення міськдержадміністрації Людмила Подус наголосила, що добре було б, коли б спонсорська діяльність компанії «Філіп Морріс в Україні» у соціальній сфері стала прикладом для багатьох благодійників, які працюють в Україні і заробляють тут гроші. Зауважували, що тут ніхто не мав якоїсь політичної мети.

Анатолій КАРАСЬ.

Дорога, яку ми обираємо

Олександр МІЛЕНІН, начальник Головного управління ДАІ МВС України, генерал-лейтенант міліції

Злочинність у боротьбі за розподіл сфер впливу використовує всі можливі засоби — від кримінального терору із застосуванням зброї та вибухівки до тиску на свідомість людей. І нерідко у такій протиправній діяльності злочинці обов'язково використовують автотранспорт. Тому Державтоінспекції як одній із служб міліції, що перша стає на заваді трасовим злочинам, відведено чи не найголовнішу роль у забезпеченні правопорядку на автошляхах держави.

Щоб не бути голослівним, наведу декілька цифр. З початку нинішнього року під час нагляду за дорожнім рухом співробітники ДАІ розкрили майже 19 тисяч злочинів по лінії карного розшуку, в тому числі 189 розбійних нападів, 831 пограбування, розшукано 4,5 тис. викрадених транспортних засобів. А уявіть, що при цьому було вилучено майже 2 тисячі одиниць вогнепальної зброї і 50 тисяч набойів до неї, попереджено 4,8 тис. злочинів, пов'язаних з наркотиками.

Зусилля не даремні

За нашою ініціативою прийнято сім законодавчих та урядових актів з питань підвищення безпеки дорожнього руху.

Підготовлено нову редакцію Правил дорожнього руху, яка затверджена урядом і набере чинності з 1 січня 2002 року.

На опрацюванні в комісіях Верховної Ради перебуває підготовлений нами проект закону України «Про внесення змін та доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення» в частині відповідальності за порушення Правил дорожнього руху. На розгляд Кабінету Міністрів подано підготовлений спільно з Міністерством транспорту проект постанови «Про порядок обов'язкового обладнання засобами зв'язку для виклику аварійних служб об'єктів дорожнього сервісу на автомобільних дорогах загального ко-

ристування». Тобто людина, яка потрапила в біду на дорозі, згодом зможе сповістити про це відповідні служби, не вдаючись до довготривалих пошуків телефону чи якогось іншого засобу зв'язку.

Значну увагу ми приділяли розробці та впровадженню в діяльність підрозділів ДАІ новітніх технологій, програм і сучасних технічних засобів. Найважливішими з них є автоматизовані інформаційні системи. Зупинюся лише на деяких. «Інтегрований національний банк даних про транспортний засіб» спрямований на застосування принципово нових можливостей щодо протидії ввезенню та легалізації в Україні викрадених за кордоном транспортних засобів. Указом Президента України авторському колективу присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки 2000 року. Розроблена інформаційна система «Пересувний об'єкт-2» дає можливість за допомогою засобів мобільного телефонного зв'язку мати доступ до центрального серверу баз даних і здійснювати термінову перевірку працівником ДАІ відповідності реєстрації транспортного засобу безпосередньо на лінії.

Для вдосконалення нагляду за дорожнім рухом у столиці України та Харкові нами вже впроваджено системи автоматичного виявлення і фіксування порушення швидкісних режимів руху.

Впровадивши в усіх міськрайонних реєстраційно-екзаменаційних підрозділах ДАІ автоматизовану інформаційну систему складання іспитів АІС «Екзамен», ми уникли нарікань з боку громадян про необ'єктивність екзаменаторів.

Дисципліна, ще раз дисципліна

Працівники апарату Головного управління ДАІ спільно з інспекцією особового складу систематично перевіряли стан дисципліни серед працівників нашої служби. Лише цього року за негативними мотивами з органів внутрішніх справ звільнено 114 співробітників Державтоінспекції. Хоча наголосити, що робота в цьому напрямі не є епізодичною. Ми і в подальшому рішуче і без жалю звільнюватимемося від випадкових і нечесних людей у колективах Державтоінспекції.

(Закінчення на 5-й стор.).

Наші лауреати

Зірочка з Буська

Христину Березовську, 14-річну вихованку Буської гімназії імені Євгена Петрушевича, нагороджено спеціальним дипломом та грошовою премією як одну з переможниць огляду-конкурсу майстрів мистецтв (третє місце), що був ініційований газетою «Голос України».

Спочатку Христина Березовська стала призеркою і візитівкою Львівської області, а тепер її ім'я засвітилося поряд зі знаменитостями — Раїсою Кириченко, Василем Зінкевичем та іншими зірками першої величини. Тендітна дівчинка з дуже серйозним виразом обличчя — це зіронька, яка шойно сходить, а тому дуже важливо і для неї самої, і для її близьких, педагогів збагнути: кому і для чого світитиме вона?

Нашу лауреатку привітали ровесники, що зібралися в актовій залі гімназії, вчителі, заступник голови райдержадміністрації Йосиф Політило, завідувачка райвідділу культури Людмила Ціхоцька. Святкову подію можна було б відзначити авторським концертом і послухати «Ой співаночкі мої» або сучасні пісні, але в юної співачки нині складний період мутації голосу, отож треба його побергти.

Символом і гербом Буська є добрий птах бусько. Він приніс у дзьобику Христину і поклав поряд з нею в колицю зірочку з багатьма промінчиками. Христинка, єдина доня вчительки математики цієї ж гімназії Ольги Михайлівни, відмінно навчається, любить точні науки і має намір здобути дві освіти — університетську і музичну. А ще — пише вірші, гуморески.

— Вона дуже самостійна, — ділиться мама. — Скрізь ходить сама: і в Будинок школяра, і в районку зі своїми віршами. У неї фанатичне бажання співати — за будь-яких умов. Спів для неї, мов повітря.

Христина чемно дозволила мамі зробити вступ до розмови, а надалі самостійна творча особистість уже сама говорила про свою працю і перші досягнення. Уроки вокалу їй дає викладач Київського естрадно-циркового училища Людмила Соколова, а консультації — професор Ніна Байко. А виконує твори місцевого поета і композитора Олександра Саримсакова — студента університету культури. Вона вже пройшла чвертьфінал конкурсу «Крок до зірок». Під час фестивалю «Лесині джерела» її благословила Ніна Матвієнко, запрошував Борис Шарварко, її голос, кажуть фахівці, можна розвивати в академічному ключі, але дівчинці подобаються і вдаються й джазові імпровізації. Вона інтуїтивно відчуває пісню, і це — не від вокальної техніки, а від душі, від природи.

А як зберегти неповторність від руйнівного впливу кон'юнктури? Це хвилює Людмилу Ціхоцьку, яка докладає багато зусиль, аби юні таланти йшли рівною дорогою.

— Талантів багато, а самородків мало, — на них летять, щоб використати, засвітитися, заробити, — каже вона.

Нині Людмила Ціхоцька загорілася фантастичною ідеєю: зібрати за допомогою меценатів на концерт у Буську всіх лауреатів «Голосу України». Чом би й ні? Адже співочі голоси України народжуються не на столичній сцені. Вони жебонять спочатку в маминій колиці, на шкільній, а потому містечковій сцені. Метри зустрічаються з юними зірочками, подають їм руку і так — із роду в рід.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

На знімку:

Христина Березовська (третя зліва) у колі друзів.

Фото Юрія ЮХНИЦЬКОГО.

3 Тривають пошуки шістьох членів екіпажу судна «Чорноморець»

А смерть ходила поряд...

Проблема

Уже через рік після початку робіт з ліквідації ядерної зброї в Україні крива захворювань серед ракетників різко пішла вгору

Інформація до роздумів. Ракетники, які ціною власного здоров'я утверджували без'ядерний статус держави, під її опіку, хоч як дивно, не потрапили. Військовою відомству так і не вдалося добитися пілг для ліквідаторів. Прирівнювати їх до категорії «чорнобильців», вважають у Мінчорнобиль, нема жодних підстав. У Мінфіні посилаються на відсутність коштів. Це за умови, що йдеться про зовсім незначну у масштабах держави кількість людей: шкідливого для здоров'я людини впливу гамма-випромінювання та компонентів ракетного палива зазнала трохи більш як одна тисяча ракетників.

Саме на їх плечі ліг основний тягар знищення ракетного арсеналу третьої у світі за ядерним потенціалом держави: протягом семи років з бойового чергування було знято й ліквідовано 176 міжконтинентальних стратегічних ракет (!). Таких робіт, масштабних за обсягом й інтенсивних у часі, у світі ще ніхто не виконував. На цьому наголошувалося не раз. В тому числі й нашим Президентом. Ракетники сподівалися, що своє ставлення до проблеми надання пілг ліквідаторам Верховний Головнокомандувач висловить.

Ракетники, отже, не втрачають надії. За їх безпосередньої участі підготовлено проект закону «Про статус і соціальний захист ліквідаторів ракетно-ядерної зброї в Україні». Можливо, ще до кінця нинішнього року його передадуть на розгляд Верховної Ради. На жаль, робиться все це із великим запізненням...

Пік захворювань припав на 1996 рік

Чому саме цей рік став, як кажуть, найбільш «хворобливим» для ліквідаторів, здогадатися неважко. На той час припадає завершення першого етапу робіт. Тодішнього літа (1 червня) світові інформаційні агентства поширили заяву Президента держави про те, що на території України не залишилося жодного боезаряду. З ракет знято всі 1272 головні частини і вивезено, як це й передбачалося тристороннім договором про СНО, до Росії. Ракети, щоправда, ще залишалися у шахтах на стартових позиціях, але вони вже не являли жодної небезпеки, бо чимось нагадували обезглавленого змія-Горинича.

Складність першого етапу робіт, як пояснили у штабі 43-ї ракетної армії, полягала в тому, що смертоносну зброю, точніше її частини, доводилося «брати голими руками». Від'єднання боезарядів — справа тонка, ювелірна. Їх несли, «як малу дитину», «як дорогоцінний кришталь». Обережно передавали з рук у руки. Працювали здебільшого офіцери. Частково — прапорщики. Солдатів ще до початку робіт відправляли у сховища. Охоронці у цей час отримували додаткове озброєння: крім автоматів, на спостережних вежах установлювали кулемети. Інколи внутрішня напруга досягала апогею. Не витримавши її, один із представників ВПК Росії помер просто на об'єкті. Не витримало серце. До речі, без участі російських спеціалістів не було «обезглавлено» жодну ракету.

Крім згаданого смертельного випадку, під час робіт загинув іще один ракетник. Знову дався взнаки «ракетний синдром»: велике психологічне напруження, а далі...

Рівень гамма-випромінювання перевищував нормативні величини не лише на борту ракет (вислів самих ліквідаторів). Свої дози «ловили» також ті, хто працював у спеціальних спорудах ремонтно-технічних баз, де складавали боезаряди, чи займався їх перевезенням. Наражали себе на небезпеку одні й ті самі люди. Зміни «караулу» не доводилося чекати з двох причин. По-перше, спеціалістів такого профілю серед ракетників небагато. Окремих з них взагалі можна на пальцях перелічити. Операторів машини управління процесом заправки, для прикладу, готували тільки в одному місці — підмосковному Одинцово. До того ж у дуже обмеженій кількості. Саме такі спеціалісти відігравали головну «скрипку» під час зливання компонентів ракетного палива. По-друге, в 43-й армії на той час зіткнулися з проблемою, якої ніколи не знали раніше. Офіцери, росіяни за національністю, опинилися перед несподіваним вибором — або складати присягу на вірність народові України, або змінювати місце служби. Переважна більшість із них перебралася до Росії. Тисячі відповідальних офіцерських посад враз стали вакантні. Нема чого дивуватися, що окремі бригади ліквідаторів вдалося укомплектувати лише на... 60 відсотків. Найбільше це відчули на собі ті, хто був зайнятий на другому етапі робіт — зливанні ракетного палива.

Протягом однієї зміни ліквідатор втрачав до п'яти кілограмів ваги

Інформація до роздумів. Кожна із 130 рідкопаливних ракет (решта 46 працювали на твердому паливі) містила в собі 30 тонн палива і 65 тонн окислювача. На зливання палива відводилося три календарні роки. А ми навіть не мали технології виконання таких робіт. Розробили її у терміновому порядку спеціалісти КБ «Південне» у Дніпропетровську. За основу взяли принцип видудання палива азотом під тиском: ракетне паливо не бензин, саме собою не тече.

Називається воно гептил. Шість — сім днів витрачали ліквідатори, щоб «витіснити» його з однієї ракети. На окислювач (аміал) потрібно було менше часу — день — два. Тривалість робочої зміни — від 8 до 14 годин. Найбільша складність полягала в тому, що гептил, як стверджують спеціалісти, є отрутою першої категорії. Одного вдиху для людини достатньо, щоб отримати смертельну дозу. Концентрації його токсичних компонентів у робочих зонах перевищували гранично допустимі норми у 50 — 80 разів (!). У кожного ліквідатора наприкінці роботи сліди гептилу виявляли в сечі, що свідчить про значну інтоксикацію організму компонентами ракетного палива.

Щоб випари палива не потрапили в навколишнє середовище, їх уловлювали з допомогою спеціальних пристосувань, а потім спалювали. Зробити

все це бездоганно, схоже, вдалося не завжди: наведені вище цифри ще одне тому підтвердження. Так само, як і результати медичних обстежень ліквідаторів.

...Прапорщика Бухарева не стало через півроку після того, як у Первомайській (Миколаївська область) ракетній дивізії закінчили, даруйте на слові, «доїти» ракети. Бухарев був «музистом» — так ракетники називають оператора машини управління процесом заправки. Високотехнічний спеціаліст, він один з-поміж колег знав напам'ять усю інструкцію проведення робіт. Міг передбачити нештатну ситуацію. Якщо не вдавалося її упередити, миттєво знаходив вихід із неї. «Музист» диригував «оркестром», що налічував півтора десятка одиниць техніки, зайнятої на вивільненні баків ракет від палива. Такі спеціалісти, на відміну від інших, не мали права на помилку. Вона могла стати останньою. Як у сапера. Тільки з наслідками набагато страшнішими: оператор відповідає не лише за себе.

Бухарев контролював процес зливання палива з усіх 40 ракет, саме стільки їх мала в своєму арсеналі дивізія. Те, що у них обійшлося без непередбачуваних ситуацій, кажуть, відсотків на 60 — 70 його заслуга. Але й болячок набув... Вони й звели зі світу ракетника-професіонала. На вівтар розбродження, наголошували мої співрозмовники у штабі 43-ї ракетної армії, поклали здоров'я кращі спеціалісти-ракетники. Якщо таких не вистачало, групи ліквідаторів так і залишалися недоукомплектованими, будь-кого не брали. «Ракетний синдром» переслідує їх і дотепер: бояться, і не соромляться про це казати, за стан власного здоров'я.

Майор Гура з Хмельницької ракетної дивізії звільнився у запас через болячки. До речі, така сама доля у більшості ліквідаторів. Незважаючи на всі передбачені засоби захисту, що їх дотримувався Гура під час ліквідаційних робіт, убезпечити себе від недуг не вдалося. «За умов, у яких ми працювали, — не приховує офіцер, — це зробити було неможливо». Юрій Гура обіймав посаду заступника командира групи із злиття окислювача. Як усі, перед початком роботи «пірнав» у захисний костюм. Далі весь день крутився, як білка в колесі: від машини до машини. Майже всі вони з'єднувалися між собою шлангами. На поверхню ракети піднімали тільки після того, як баки ставали сухими. Щоправда, роботи тривали на складах зберігання ракет: там видували паливо, як кажуть, до останньої краплини. У шахті таке не вдалося.

Графік було складено таким чином, що займалися паливом з квітня до жовтня. Зимовий час відводили на навчання й тренування. Кожну операцію, перш ніж розпочати її виконання, опрацьовували десятки разів на тренуваннях. Найважче доводилося у спекотні літні місяці. У захисних костюмах ліквідатори вмивалися потом. Крім того, працювати доводилося за умов безперервного гуркоту машин. До останнього, щоправда, за словами офіцера, звикнути було простіше. А ось до задухи... Наприкінці зміни майже всі виливали воду з чобіт. Одного разу під руку майора (мешкали постійно у розташуваннях полків) потрапила трілітрова скляна банка. Те, що вилив з обох чобіт, не вмістилося в неї. За словами начальника медичної служби 43-ї РА Івана Третяка, окремі ра-

кетники саме з причини систематичного перегрівання організму, а також великих психологічних навантажень втрачали протягом зміни від трьох до п'яти кілограмів ваги.

Медики продовжують застерігати

Інформація до роздумів. Рівень загальної захворюваності серед ліквідаторів ядерної зброї вже протягом перших трьох років інтенсивних робіт, за даними НДІ проблем військової медицини Збройних Сил України, зріс у 4,7 раза. Інфекційних хвороб побільшало у 3,8 раза, хвороб системи кровообігу — 2,6, органів травлення — 3, захворювань органів дихання — у 2 рази.

Майже половина (42 відсотки) військових спеціалістів групи заправки та транспортування компонентів ракетного палива мають відхилення від установленої норми імунологічних параметрів організму. У 80 відсотків порушено цілісність мембрани клітин органів та тканин. У всіх ліквідаторів — порушення в психоемоційній сфері. Патологічні процеси, виявлені у ліквідаторів, які активно контактували з компонентами ракетного палива, стверджують спеціалісти згаданого НДІ, у кінцевому результаті призведуть до необоротних наслідків.

Клініко-епідеміологічний моніторинг здійснювався з першого дня ліквідаційних робіт. Крім спеціалістів НДІ проблем військової медицини, у ньому брали участь науковці Інституту токсикології й фармакології НАН України, практики ряду медичних закладів, зокрема Центрального військового госпітально, медичного центру Військово-повітряних сил України. Аби мати порівняльну характеристику, створили контрольну групу із солдатів, прапорщиків й офіцерів, не зайнятих на демонтажі ракет. Отримані результати вразили різким проявом захворювань у середовищі тих, хто «різав» ракети.

Аналіз динаміки захворювань відображали за підсумками кожного року на діаграмі. Як уже зазначалося, пік припав на 1996-й. Медики одразу вдарили на сполох. Отримані дані не заховали під сукно. Навпаки, винесли на обговорення. У тому самому році за ініціативою військових медиків скликали Всеукраїнську науково-практичну конференцію з питань обговорення проблем запобігання захворювань ліквідаторів.

Саме тоді було запропоновано ряд нових підходів у розвитку військової медицини. Учасники конференції дійшли висновку, що наявна система лікувально-профілактичних заходів у ЗС України (йдеться про медичне забезпечення в

екстремальних умовах) не дає змоги своєчасно визначити зниження рівня адаптаційних резервів ліквідаторів. Було запропоновано так звану випереджальну тактику збереження здоров'я військових, зайнятих в умовах екстремальних ситуацій. Як пояснив начальник медслужби 43-ї РА І. Третяк, результатом цього стала 3-етапна система медичного захисту ліквідаторів. Крім стаціонару, їх почали щоденно обстежувати безпосередньо за місцем робіт. Там же ракетники отримували імуностимулятори. Третій етап передбачав проведення профілактичного та реабілітаційного лікування. Незалежно від того, служитиме надалі ліквідатор в армії чи звільниться у запас.

У подальшому спостереження за їх станом здоров'я здійснюватимуть завдяки введенню так званого реєстру. Простіше кажучи, списки ліквідаторів передаються за місцем проживання у військкомати. Хворих закріплюють за конкретними лікувальними закладами військового профілю, куди їх періодично запрошуватимуть для медогляду та лікування. Медики застерігають: якщо не подати руку допомоги ліквідаторам зараз, завтра може бути пізно. На їх думку, з високим рівнем достовірності можна прогнозувати виникнення у них злоякісних новоутворень та генетичних порушень. Свої сумні наслідки може дати уражена центральна нервова система. Ситуація набагато складніша, ніж дехто вважає.

Разом з тим вони ж, медики, не перестають дивуватися: чому для ліквідаторів ще до початку робіт не було передбачено соціальні гарантії? Адже кращої мотивації для них у таких умовах годі й шукати. Принаймні військові одне знали б достеменно: заради чого підставляють свої голови. Певно, дався взнаки рецидив старих підходів до оцінки військової людини: забрати в неї заради виконання наказу здоров'я, а якщо потрібно — й життя, не давши при цьому навазям нічого. Ми не зробили й сотой частки того, на що заслуговують ліквідатори ядерної зброї, стверджує Іван Олександрович Третяк. Якщо вдуматися, люди ризикували здоров'ям, не маючи жодних гарантій на подальшу підтримку в житті. Жодних пілг соціального плану. Жодних гарантій фінансової підтримки у лікуванні. Жодної підтримки у працевлаштуванні. І це про людей, які сумлінно виконали масштабну, без перебільшення, світового значення, роботу... Прикро за державу, що й казати.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

На знімку: останню шахтнопускову установку для міжконтинентальних балістичних ракет було підірвано 30. X.01 р.

Фото Сергія ВАСИЛЬЄВА (УНІАН).

Олександр
ПОЛІЄВЕЦЬ,
голова Полтавської
обласної ради

Немає іншого шляху практичної реалізації права громадян на підприємницьку діяльність, як всебічне цьому сприяння структур, наділених владою. За час незалежності держави ми вже мали нагоду пересвідчитися, що ринкові механізми не працюють на порожньому місці. Слід створити відповідний базис та умови, за яких економічні закони починають діяти. Основну масу нормотворчих актів, що регулюють сферу малого і середнього бізнесу, на рівні держави прийнято. Тож справа — за активною роботою на місцях.

Полтавщина стала одним з перших регіонів України, де з ініціативи обласної ради розглянуто питання про розвиток підприємництва та затверджено програму його підтримки, виділено під це певні кошти. Таке рішення було цілком закономірним, бо в розвитку малого і середнього бізнесу зацікавлені всі територіальні громади сіл, селищ і міст області, спільні інтереси яких представляє обласна рада. «Влада і підприємство» — під такою назвою у вересні нинішнього року в Полтаві проведено міжнародну конференцію, організаторами якої виступили обласна державна адміністрація та обласна рада, Асоціація сприяння міжнародному бізнесу та розвитку, представництво з питань регуляторної політики і підприємництва.

Прозвучало багато зрілих пропозицій щодо варіантів зацікавлення місцевої влади в підтримці малого і середнього бізнесу. Як на мене, причин для цього більш ніж достатньо. Перехід до ринкових відносин відбувається не безболісно для населення, хоча б тому, що одним із його наслідків стає безробіття, за якого ринок праці функціонує у «знижувачому режимі». Тобто дипломовані спеціалісти змушені погоджуватися на менш кваліфіковану, або й просто фізичну роботу, бо вища освіта перестала бути гарантією працевлаштування. У свою чергу, незайнятість населення обумовлює скоєння злочинів та правопорушень. Закономірно, що їх найбільше там, де найвищий рівень безробіття. Отже, одна соціальна проблема породжує іншу. А реальний шлях їх розв'язання — сприяння розвитку малого та середнього бізнесу. Адже це добрий шанс кожному реалізувати свої здібності, забезпечити нормальний рівень життя.

Буквально за кілька останніх років мале підприємство стало невід'ємною складовою соціально-економічної сфери на Полтавщині, важливим джерелом насичення споживчого ринку товарами і послугами. За станом на 1 жовтня в області зареєстровано понад 53 тисячі суб'єктів малого

Великі завдання малого бізнесу

підприємництва, в тому числі фермерських господарств — майже півтори тисячі. У цій сфері нині працює близько 100 тисяч осіб, що становить 12,7 відсотка від загальної кількості працюючих. А на пасажирських перевезеннях, наприклад, частка підприємців сягає 40 відсотків. Створено розгалужену інфраструктуру підтримки підприємства. Діє 13 бізнес-центрів, бізнес-інкубатор, технопарк, лізинговий центр, значну роботу здійснюють обласний центр зайнятості, фонди підтримки підприємства, 76 фінансово-кредитних установ, 6 інвестиційних фондів, 39 інформаційно-консультативних установ, 61 аудиторська фірма і понад 50 громадських організацій.

За перше півріччя поточного року понад 80 полтавцям надано 113,6 тис. гривень допомоги від різних структур на відкриття власної справи. 64 селянські фермерські господарства отримали кредити в комерційних банках на суму 3,2 млн. гривень.

Звичайно, зроблено далеко не все необхідне для успішного розвитку в області підприємницької діяльності. Тому місцева влада і органи місцевого самоврядування і далі працюють над вдосконаленням нормативного регулювання підприємницької діяльності. Насамперед проводять умотивоване встановлення місцевих податків і зборів, переглядають положення щодо разового збору на видачу дозволу для розміщення об'єктів торгівлі та диференційованих ставок ринкового збору.

Успішному розвитку підприємництва сприяє широка поінформованість його суб'єктів. Важливі кроки у розвитку малого підприємництва здійснює Полтавська торгово-промислова палата, яка забезпечує вихід бюлетенів, довідників, каталогів з актуальних питань, що цікавлять підприємців, проводить виставки-ярмарки, до участі в яких залучає представників малого і середнього бізнесу з різних регіонів України, а також активну інформаційну підтримку цих заходів. Успішно працює «гаряча лі-

нія» Асоціації сприяння міжнародному бізнесу та розвитку (Кременчук), яка стала одним з найдієвіших джерел приватних консультацій для підприємців. Висококваліфіковані поради юриста надає громадська приймальня Асоціації підприємців «Співдружність» (Полтава).

Є чимало можливостей розвивати підприємництво не тільки в місті, а й на селі. Для прикладу можна взяти заготівлю молока і м'яса у приватному секторі області. За ініціативи обласної ради було проведено комплекс організаційних заходів із сільськими, селищними головами, керівниками переробних підприємств, на яких чітко визначено всі етапи та напрями сприяння заготівлі. За один рік Полтавщина стала лідером серед інших областей за кількістю заготовленого в приватному секторі молока. Селяни отримали вагомий додаток до своїх сімейних бюджетів, який становив біля 60 мільйонів гривень. Поліпшено роботу молокопереробних заводів області, значно розширено асортимент їх продукції, зріс товарообіг. Багато сільських рад перейшло від стихійної заготівлі до стаціонарних пунктів, технологічно обладнаних та забезпечених додатковими кваліфікованими послугами фахівців ветеринарної медицини. Сільським бюджетам молокозаводи відраховують певний відсоток коштів залежно від обсягів заготовленого молока — у такий спосіб реалізовано пряму зацікавленість місцевих керівників.

Мета — допомогти селянам розв'язати фінансові проблеми на час організації нових сільськогосподарських утворень — спонукала депутатський корпус області до втілення ще однієї ініціативи, що стосується вирощування приватними власниками цукрових буряків. Цього року населенням вирощено і здано на цукрозаводи 224 тисячі тонн солодких коренів, що вдвічі більше проти показників минулого року. Знову-таки, населення на основі укладених із заводами договорів отримало 25 млн. гривень, а цукровики — роботу.

Можливості малого і середнього бізнесу практично невичерпні. Досі недостатньо задіяно сфери будівництва, обслуговування та експлуатації житлового фонду, благоустрою та озеленення населених пунктів. Має працювати чітка система, яка поєднує інтереси виробника, заготівельника, переробника з інтересами споживачів. Налагодити зв'язки між названими суб'єктами, допомогти ефективно їх реалізовувати — одне з першочергових завдань влади на місцях.

Дорога, яку ми обираємо

(Початок на 3-й стор.).

Хотів би відзначити, що нам вдалося спрямувати роботу працівників на гуманізацію взаємовідносин з учасниками дорожнього руху, на захист їхніх інтересів, підтримку та надання допомоги населенню.

Замість нарощування валу, тобто виявлення незаконних порушень правил дорожнього руху, які практично не впливають на стан аварійності, особовий склад переорієнтовано на розкриття злочинів, припинення фактів незаконного перевезення зброї та наркотичних речовин.

Особливу увагу ми приділяли і приділяємо запобіганню трагічних випадків на дорогах з дітьми, виконанню затвердженої Указом Президента України Національної програми «Діти України».

Завдяки вжитим заходам намітилася стійка тенденція зниження рівня аварійності на автомобільному транспорті. Про це переконливо свідчать і статистичні дані. У 2000 році на вулично-шляховій

мережі держави порівняно з періодом десятирічної давнини сталося на 15 тисяч дорожньо-транспортних пригод менше. При цьому значно знизилася тяжкість їх наслідків. І це за умови істотного збільшення автомобільного парку держави, поповнення його сучасними швидкісними «іномарками».

Наші проблеми

Оперативна обстановка на автомагістралях держави й досі залишається складною. Особливо турбують тяжкі наслідки дорожньо-транспортних пригод. Враховуючи це, основні зусилля служби зосереджуємо на активізації роботи зі зміцнення дорожньо-транспортної дисципліни, недопущенні загибелі людей.

По-перше, однією з основних форм роботи в цьому напрямі вважаю підвищення рівня правового виховання населення, ознайомлення всіх верств громадян із правилами дисциплінованої поведінки на дорогах, з одного боку, з другого — подаль-

ше поліпшення взаємодії із засобами масової інформації у висвітленні проблем безпеки дорожнього руху.

По-друге, підвищення ефективності боротьби з транспортною злочинністю. Відзначаючи деякі позитивні тенденції у криміногенній ситуації на автошляхах країни, наголошу на потребі посилення протидії злочинним проявам на автотранспорті. Головний напрям істотного поліпшення цієї роботи вбачаю у якнайскорішій реалізації правових норм, закладених у Кримінальному кодексі України щодо запровадження поняття «незаконне заволодіння транспортним засобом».

Хочу зазначити, що у формуванні нових принципів оцінки результатів роботи Державтоінспекції, кожного її підрозділу і конкретного працівника найбільше значення надаватиметься стану дотримання чинного законодавства, повазі до людей, захисту їхніх законних інтересів.

Адже кожен водій,

наближаючись до поста ДАІ, намагається відповідати всім вимогам, а на інших ділянках дороги може і швидкість перевищити, і на обгін піти з порушенням правил тощо. Та й злочинці знають, які ділянки дороги найдалі від постів, і грабують машини саме там.

Тому ми перейшли до патрулювання автотрас у потоці, зокрема з використанням автомобілів без символіки та атрибутики ДАІ для негласного контролю, забезпечуючи у такий спосіб нагляд на всій протяжності дороги.

Наказом МВС України від 14 серпня цього року за № 686 поновлено функціонування стаціонарних постів ДАІ на найважливіших ділянках автошляхів України. Також, із урахуванням криміногенного стану, на окремих магістралях розроблено дислокацію громадських постів з надання допомоги учасникам дорожнього руху.

Олександр МІЛЕНІН, начальник Головного управління ДАІ МВС України, генерал-лейтенант міліції.

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про затвердження прожиткового мінімуму на 2002 рік

Стаття 1. Затвердити на 2002 рік прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі 342 гривень, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення: дітей віком до 6 років — 307 гривень; дітей віком від 6 до 18 років — 384 гривень; працездатних осіб — 365 гривень; осіб, які втратили працездатність, — 268 гривень.

Стаття 2. Розміри державних соціальних гарантій на 2002 рік, що визначаються залежно від прожиткового мінімуму, встановлюються відповідними законами, Законом України про Державний бюджет України на 2002 рік, а також нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України.

Стаття 3. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2002 року.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
15 листопада 2001 року.
№ 2780-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення»

Верховна Рада України постановляє: Внести до Закону України «Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 35, ст. 235) такі зміни:

1. Статтю 10 після частини другої доповнити новою частиною такого змісту: «З метою запобігання поширенню ВІЛ-інфекції через донорську кров її переливання застосовується лише у випадках, коли таке медичне втручання є єдиним засобом для врятування життя людини».

У зв'язку з цим частину третю вважати частиною четвертою та викласти її у такій редакції:

«У разі, коли існує реальна загроза життю людини та єдиним засобом врятування хворого є термінове переливання крові, а належним чином перевіреної донорської крові немає, за згодою хворого або його законного представника допускається переливання крові, перевіреної на ВІЛ-інфекцію з використанням швидких тестів. Якщо усвідомлену згоду хворого або згоду його законного представника отримати неможливо, рішення про переливання такої крові приймається консиліумом лікарів, а при неможливості скликання консиліуму — лікарем, який подає медичну допомогу. Факт переливання крові, перевіреної на ВІЛ-інфекцію з використанням швидких тестів, та згода хворого або його законного представника на проведення такого медичного втручання обов'язково письмово посвідчуються в медичній документації хворого, а зразок цієї крові терміново надсилається для відповідного лабораторного дослідження».

2. Частину другу статті 20 виключити.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
15 листопада 2001 року.
№ 2776-III.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про додаткові заходи щодо реформування електроенергетичної галузі

З метою створення належних умов для дальшого реформування електроенергетичної галузі постановляю:

1. Кабінету Міністрів України: розглянути за поданням Фонду державного майна України питання щодо доцільності закріплення в державній власності пакетів акцій енергетичних компаній;

визначитися до 1 березня 2002 року із способами продажу пакетів акцій енергетичних компаній, у яких власність держави становить менше 50 відсотків статутного фонду, для чого, зокрема, опрацювати питання щодо продажу цих пакетів акцій власнику контрольного пакета акцій відповідної енергетичної компанії;

визначити розміри пакетів акцій інших енергетичних компаній, що пропонуються для продажу за конкурсом.

2. Кабінету Міністрів України та Фонду державного майна України: не допускати відчуження в будь-який спосіб поза межами законодавства про приватизацію майна енергетичних компаній, що приватизуються; забезпечити не пізніше як за 30 днів до оголошення конкурсу з продажу пакетів акцій енергетичних компаній проведення попередніх консультацій з потенційними покупцями цих пакетів акцій та прийняття за результатами консультацій конкретних рішень щодо механізмів погашення існуючої заборгованості компаній, тарифної політики, інших питань дальшого функціонування енергетичних компаній, що приватизуються.

3. Внести до Указу Президента України від 2 серпня 1999 року № 944 «Про деякі питання приватизації об'єктів електроенергетичного комплексу» (із змінами, внесеними Указом від 15 липня 2000 року № 904) такі зміни:

абзац восьмий статті 1 виключити; визнати таким, що втратив чинність, Додаток до Указу.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 грудня 2001 року.
№ 1169/2001.

Баба Настя з другої зони

Теореми буття

У відселеному селі Великі Кліщі Народицького району Житомирщини тільки один мешканець — Анастасія Іванівна Аврамчук.

Минулої весни зголоднілі за зиму вовки підійшли до самої хати. Почувши їхнє протяжне тоскне виття у сполоханій передранішній тиші, невсипущий Тузик наробив такого галасу на весь куток, що хижакі відступили.

— Коли вже розвиднілось, — каже баба Настя, — я тільки сліди їхні побачила на снігу. Та я й не боюся: мене вовки в дитинстві ледь не з'їли, була така окаязія... А тепер що?

Сидить вона у своїй світлиці, під образами, прибраними вишитими власноруч рушниками, в терновій хустині, з доброю усмішкою і лагідними очима — як у раю. А простягши руку до шибки, відсунув біленьку завіску, там — пекло. Там — Великі Кліщі. Друга зона — зона безумовного відселення.

Мертве. Зруйноване. Спустошене. Здичавіле. Таке воно, відселене село в Народицькому районі, колись багатолюдне й багате. Неподальк такі ж Северинівка, Роги, Любарка. Завідувач Народицького чорнобильського музею Михайло Сизоненко, справжній фанат своєї справи, який знає, здається, найменшу подробицю всієї чорнобильської трагедії, розповідає, що саме в Любарку на маленький ставок шороку додому прилітають із теплих країв білі лебеді. А людей там немає.

Проте у Великих Кліщах живе 73-річна Анастасія Іванівна Аврамчук. Баба Настя, про яку знають у Голландії, Японії й Канаді. Не так давно одна газета вмістила розповідь про неї на цілу сторінку. Коли та газета потрапила в Канаду, в храмі православний священник Петро Бойко (колиш-

ній диктор Українського радіо) перервав богослужіння й прочитав статтю від першого до останнього слова своїм парафіянам.

— Чи й справді ви не хочете виїжджати з села, бо нема куди податись, як там написано? — перепитує в Анастасії Іванівні.

— Та... Чого їхати? Он сестра моя виїхала в Чернігів, живе в «коробці» на шостому поверсі. І так вона, бідолашна, журиться й жалкує, що покинула село. А мені добре й тут.

Хто до кінця осягне людську душу? Хто зрозуміє, що змушує самотню літню жінку триматися покинутого усіма села, незважаючи на те, що навколо неї — ні душі, і куди не кинь оком — пустілі й зруйновані хати, як могили... А вона не хоче коритися долі і лиху, приписам і наказам. Вона хоче жити на землі, де народилася, де поховані її батьки.

Баба Настя, якій аж ніяк не дає її років, зовсім не відлюдкувата. Жвава й поворотка, вона хоче розповідає про життя-буття.

— Город саджу, овес сію, сіно запасаю на зиму, корівку тримаю, сир і сметану в Малин небожатам передаю, в базарі продаю чи так людям віддаю.

— А як дістаєтеся до базару, це ж дев'ять кілометрів?

— Хтось їде по дорозі, підбере. Попрошу, то й хліба мені самі підкинуть чи щось інше.

Улітку в бабці турбот вистає: в лісі ягід і грибів — видимо-невидимо, отож вона збирає — сама їсть, продає заготівельникам.

— Радіації не боїтеся?

Вона лише поглядає на мене,

а в очах іскряться смішинки, мовляв, які ви всі боязливі!

Що ж, у баби Насті своя філософія. Упоравшись з господарством, довгими осінніми й зимовими вечорами вона читає Святе Письмо: «...І велика зоря спала з неба, палаючи, як смолоскип. І спала вона на третину річок та на водні джерела. А ймення зорі тій Полин...» Лампа, заправлена соляркою, тям'яно блимає перед іконою, а вона читає й думає: «За які ж то гріхи нас покарано і як спокутувати їх маємо?»

У неділю й на свято Анастасія Іванівна, вбравшись у найкращу вдяганку, їде до церкви. У центрі Великих Кліщів, серед руїн і заступіння, стоїть храм — як і належить, із образами й рушниками, свічками, кружкою для милостині й поминальними книжечками. Жінка помолиться за живих і мертвих родичів і земляків, пом'яне в думках їх добрим словом. А на проводи їде ще й на сільське кладовище вклонитися їхній пам'яті.

Минулої зими якось була й не добралася до церкви. Така зірвалася заметіль, що збила з ніг. Та поволеньки доповзла до хати.

— А як же, коли захворієте, це ж біда?!

— Травами лікуюсь! — каже вона.

У бабці багато тих трав від усілякої недуги, поки що обходиться. Гірше, коли та біда приходить на чотирих чи на двох ногах. Занадилися у її город вепри, отож і Тузику, й господині була робота — їх відганяти.

— А оце нещодавно, — розповідає, — бачу, їде вулицею чолові'яга. Зарослий, обшарпаний, мені трохи й моторошно стало. У нас тут такого немає зараз, патруль часто навідується. Але, слава Богу, минулося...

До працівників патрульної служби у баби Насті бувають ще й «політичні» запитання. Почувши по транзистору якусь новину, вона потім, щоб перевірити себе, чи правильно зрозуміла, перепитує... Отож знає про те, що робиться в світі, а світ знає про неї.

Уже 11 років приїжджають до житомирських братів по вірі з церкви Різдва євангельських християн-баптистів студенти християнської академії Де Дрі Стар із голландського міста Гауда. І кожного разу бувають у Великих Кліщах, відвідують Анастасію Іванівну. Цими днями їй тут було аж 80, і баба Настя вийшла зустрічати давніх друзів із хлібом на рушнику, а керівника групи — фразу Бетсі розцілювала, як рідну доньку. Перед минулим Різдом студенти з Голландії теж завітали до неї з подарунками.

— А ще, — розповідає привітна господиня, — у мене були японці з гостинцями, а з ними житомирський журналіст Воло-

димир Киричанський, який геть усе про життя в нашому районі знає. Він і книжку мені свою подарував, і я молюся за нього...

— Приїжджайте, — просить баба Настя, — я вам іще стільки розкажу. — Нещодавно ось виходжу з хати, а до мене кізоньки молоденькі до порогу прийшли... Приїжджайте, і бережи вас Господь...

Вона стоїть біля почорнілої хвіртки, а за спиною — розлогі віти куща калини. Такої рясної й такої червоної, що, здається, від нього підіймається й розходить на всібіч тепле рожеве світло, осяваючи і навколишнє заступіння і сутінки, що вже обгортали мертве село.

Але ж ні, не мертве! Бо живе і не хоче визнавати його мертвим баба Настя. І вона від свого не відступиться.

Іраїда ГОЛОВАНОВА.

Житомирська область.

На знімку: баба Настя у своїй оселі. І вишиванки її.

Фото автора.

Родять бур'яни

Реалії

«Запасне» поле: втрати — шість мільйонів гривень

Увесь цей неозорий лан — таку площу навіть важко уявити — селяни називають «запасним» полем. Чиновники висловлюються чіткіше: землі запасу й резервного фонду. Якби їх зорати й засіяти, місцеві бюджети мали б добру копійку: за підрахунками, не менше шести мільйонів гривень. На превеликий жаль, не всі місцеві ради, а це їм передано «запасні» поля, зуміли знайти для них господаря: нинішнього року 40 тисяч гектарів цих земель не оралися й не засівалися. Треба уточнити: в переважній більшості — добрих земель, як кажуть фахівці, з високою кадастровою оцінкою ґрунтів. Мочарі, чагарники й інші невіддільні займають лише незначний відсоток. Решта... «Така чорна,

пухка, родюча, повесні пишна, восени багата.» Аж проситься дбайливих рук.

Із 101-го гектара земель запасу в селі Вахнівка Липовецького району місцева сільрада не передала в користування жодного(!). Так само вчинили в Іваньках і Козинцях цього ж району: в першому не використовують 83 гектари, у другому — 78. Удвічі більше поле стоїть пустою в селі Суботівка Могилів-Подільського району. Такі само приклади є в Тиврівському, Жмеринському, Оратівському, Мурованокурському — у половині районів області.

Ставлення до нічийної землі у влади інколи межує з відвертим порушенням законодавства. У 70 відсотках договорів, за якими поля передано в оренду, не передбачено жодної відповідальності за невчасну сплату коштів. Борговий «хвіст» окремих орендарів тягнеться ще з 1999 року, загалом він уже становить більш як два мільйони гривень. Загальна сума перерахованих коштів не сягає й половини передбачених надходжень. У деяких випадках заборгованість встановити непросто:

землі передаються «добрим дядям», як кажуть, під слово честі, без будь-якого договору і навіть оплати. Аби не бути голослівним, уточню: такі факти мають місце у 79 сільрадах, що знаходяться на території 19 районів.

Ціну на нічийну земельку також встановлюють кожен по-своєму. Сільрада села Кіровське, що в Калинівському районі, передбачила плату за один гектар у розмірі дев'яти гривень. А ось у Брайлові Жмеринського району ця цифра рівно у сто разів(!) вища — 910 гривень. Невже так само у стократ різняться за якістю ґрунту в згаданих населених пунктах? Саме з цієї причини мають мізер коштів у місцевих бюджетах Піщанського, Тульчинського та Барського районів.

На сесії облради, де обговорювалося питання нерационального використання земель запасу, заступник голови ради Степан Нешик з приводу наведених вище фактів висловився недвозначно: за ними стоїть щось більше, ніж безвідповідальність окремих посадовців. На жаль, словами, навіть дуже вагомими й шедрими, поле не засієш. Надто коли воно — нічийне. Проблема ще й у тому, з'ясується, що знайти господаря, який би засукавши рукави взявся викопувати бур'ян на «запасному» полі, навіть в аграрній області нелегко.

Чи то газди перевелися...

За довгі роки колективної праці на землі люди відучилися нести персональну відповідальність за результати. На власному городі землю плекали, як малу дитину, а на колективному... Михайло Цеплий, голова Жмеринської райради, переконаний: усі розмови про неефективне використання землі є зайвими там, де її доглядає справжній господар. Тільки таким земля віддячує щедрістю. У згаданому вже селищі Брайлів цього району місцева школа свого часу добилася дозволу на отримання власної земельної ділянки. Закріпили своїх 50 гектарів Державним актом. Головне, знайшли того самого дбайливого господаря: передали землю в оренду

На Вінниччині «гуляє» сорок тисяч гектарів землі

місцевому ТОВ «Брайлівський цукрозавод «Кристал».

Сорок тисяч гривень орендної плати отримали нинішнього року від орендаря. «Назвіть мені ще одну школу, де могли б похвалитися такою сумою грошей, знайдених, до того ж, як то кажуть, на рівному місці». Михайло Іванович тим часом навів ще один подібний приклад. У селі Сьомаки вчинили так само: передали землю, на якій учням і вчителям самотужки, що не кажіть, непросто поратися, тому ж таки «Кристалу». Не ходять з простягнутою рукою. Годує земля (а точніше — кошти за орендну плату за неї) мешканців сіл Почапинці, Потоки, Лисогірки.

Дуже багато залежить від сільського голови. Де він моторний, «не спить на ходу», там і земля працює. У Слободі-Межилівській нема такого міцного підприємства, як у Брайлові «Кристал». Натомість є старанний фермер. Якраз йому сільрада й здає вже не перший рік в оренду частину земель запасу. І не шкодують: з нею вчасно розраховуються. Бюджет має заплановані кошти.

Є випадки, коли землі запасу пропонують ефективному інвесторові. Таким у Крижопільському районі заявив про себе столичний «Укрпромінвест». Саме завдяки йому економічно відсталі райони «вийшов у люди». А серед орендованих земель є й гектари окремих сільрад.

Подібних прикладів, щоправда, набереться не так багато, як хотілося б. Отож бур'яни на землях запасу, «чорних, пухких, родючих», схоже, рясно вродять й нарік. Дай Бог, помилитися...

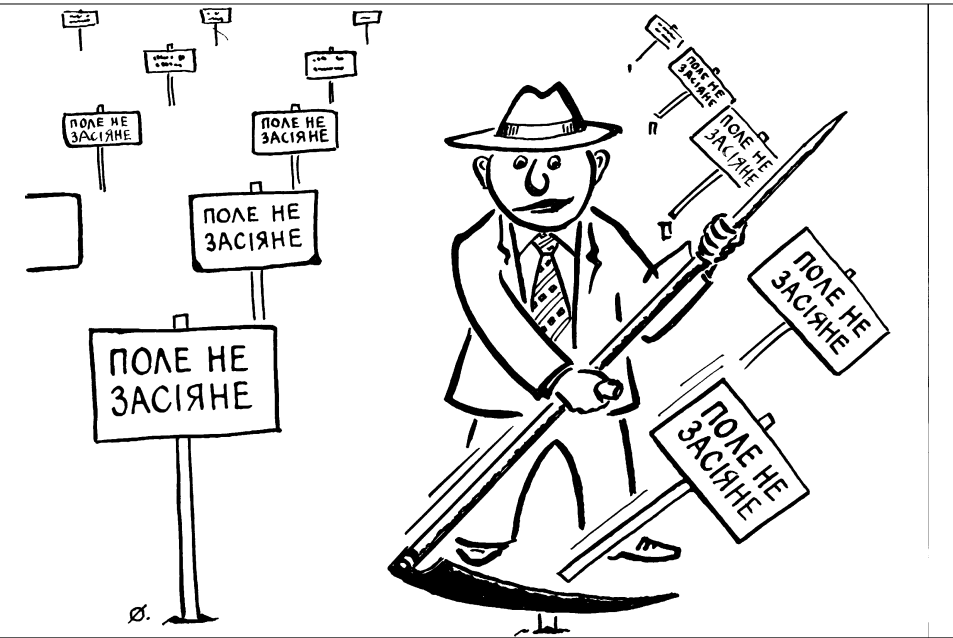
Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Анекдот у тему

У книжковому магазині.
Покупець:
— У вас є книга «Як стати багатим за три місяці»?
— Звичайно, але я б порадив купити ще одну.
— Яку?
— Кримінальний кодекс.

За які гріхи нас покарано і як спокутувати їх маємо?

Аграрний розбарахол

Тенденції

(Початок на 1-й стор.).

У Вербовому трагедію віднесли винятково на рахунок спадщини від учораєних ганебних традицій. Це коли справді крали з колгоспних ланів та ферм усі і все підряд. Не вважаючи це навіть за великий гріх. А саме теперішні аграрно-земельні реформи ніби і мають нарешті назавжди покінчити з потворним минулим. Мовляв, приватна власність вилікує село від розуміння, що «все навколо колгоспне, значить, нічیه».

А Бог усе бачить і мовчить

У сусідньому з Софіївським П'ятихатському районі у селі Лозуватка заснував приватне сільгосппідприємство Володимир Гордієвський. Він орендує земельні паї своїх земляків, не відмовив у робочому місці жодному, хто побажав та в змозі працювати в господавстві. Збережено все майно, техніку і тваринництво. Врожай нинішнього року порадував.

— Одначе потерпаємо від іншого лиха, — розповідає керівник. — З ферми спочатку вкрали 17 корів, потім 70 бичків та 33 поросят. Далі гірше — зник табун із 8 коней, до п'їри обчистили і пташник. Вкрали автомобіль, трактор — не інакше як на металобрухт.

На думку Гордієвського, правоохоронці не реагують на факти пограбувань. «Скільки ми не апелювали в міліцію, суд та прокуратуру, — каже він, — користі жодної». Ймовірно, Гордієвський має рацію. В іншому селі — Покровському, ночі не минає, щоб десь щось не поцупили. Вивозять худобу, свиней, навіть техніку. «Дрібні» ж крадіжки з обійстя селян — це вже як пошесть, якій не зарадити. Дарма, що в міліції кажуть начебто «органи з нїг збиваються».

— І Бог усе бачить, та не карає, — каже несподівано мешканець Покровського дід Сергій Чеберяк. — А тому це, що спочатку людей на селі обібрали до нитки, зробили ледь не жебраками. У колгоспи примушували колись нести й весті все своє добро, з колгоспу ж тепер іди геть з порожніми руками — хіба не абсурд? Нинішня кривда ще страшніша від тодішньої. Як можна охрестити реформою те, що треба називати побоющем? Адже перш ніж у селян колгоспи відібрали, спочатку розтягли, вигребли, понищили і пустили за вітром усе, що нажите людьми роками...

Земельний пай без майнового як покарання за чужі гріхи

Якщо хтось думає, що «вibrаним» красти можна і ніхто їх не спинить, продовжував дід Сергій, а іншим — зась, дуже помиляється. Як пожежа спалахне — тягнуть усі. Аж поки тільки й попелище зостанеться.

Не таємниця, що в Криничанському районі, який свого часу з обранням там головою районної ради фермера Володимира Верховського першим в області намагався на роздержавленій землі «покінчити з колгоспним ладом», було виявлено більше двохсот псевдофермерів. Їхні наділи колгоспники обробляли за колгоспний рахунок, колгоспною технікою. Прості селяни й не підозрювали, що вирощеним ними наввипередки розпоряджається чиновницька братія з районних та місцевих контор. І чим скінчилися спроби Верховського та його команди припинити безпрецедентне свавілля? Верховського вже давно немає «при владі». Кажуть, наче з горя чоловік спився. Весь район нині, як після нищівної розрухи. Реформа, проведена вже новою командою вчораєшніх «фермерів», вочевидь не скоро переконає селя-

нина у правильності обраного шляху.

Ще в одному районі першопродукців, Солонянському, свого часу заходилися масово реформувати колективні підприємства-банкрути. От пропало все чи «проїли», що було, і квит, тому борги нависили «залишковим» КСП, а на їхньому місці «з чистого аркуша» створювали новітні агроформування! Оцей термін — залишкове КСП — як на нас, не випадковий. Справді, від КСП не залишалося ні ріжок, ні ніжок: вирізали худобу, розпродували техніку, невідомо куди і невідомо ким вивозилося зерно, насіння соняшнику, фураж. А нині, за поодинокими винятками, і солонянські господарства обласні інстанції вважають «добитими до ручки».

В обох випадках результат один: постраждали передусім пересічні селяни. Нинішня статистика теж знає все, та про те, в якому становищі опинився сільський люд, вочевидь замовчує. Коли твердять, наче лише 83 відсотки сільського населення перебуває нині за межею бідності, то це не вся правда. Якби не субсидії, в колись газифікованих селах ніхто не сплачував би за «голубе паливо» — факт, який не спростувати. Та й просто їсти-пити в межах біологічної пот-

«Переможці»

Гордилися батьки-фронтовики медалями

Із профілями Леніна і Сталіна

Та з написом перестороги грізним: «За перемогу над фашизмом».

А дітки, вибившись в чини

Й посявши навкруг розгром, Вже заслужили ордени — «За перемогу над селом».

Прилуки Чернігівської області. **Анатолій РИЖЕНКО.**

реби ще замало. Треба й жити та виховувати і вчити дітей, а це сьогодні багатьом недоступно. Не інакше, як людей покарано за те, що мусили працювати в колгоспах!

Біда сама не ходить...

Колись, було, навесні, влітку чи восени прийдеш у село, а воно немов порожнє — всі на роботі. Останніми роками інакше: в селах мало хто працює в полі чи на фермі. Не знаючи, чим зайняти себе, сновигають люди туди-сюди, мов тіні. Відразу хочеться жаліти жінок та дітей і... чоловіків, які здебільшого п'ють горілку. Знаю художника Івана Ткача, що живе і працює в Чернігові, а родом він з Дніпропетровщини, з Апостолівського району. Після довгої перерви недавно побував у рідних місцях. І ось надіслав мені листа зі своїми враженнями: «Село тепер, мов казан з водою, що гріється-гріється, а закипіти ніяк не може. Ще не всі визначилися у бурхливих сьогоднішніх непереливках, як

їм бути. Не всі мають роботу, до якої звикли і без якої просто не можуть. Комплексного виробництва сільгосппродукції сьогодні не існує, вирощують тільки зернові. Тому робота є тільки для механізаторів. Тваринницькі ферми зовсім порожні. У моєму Михайло-Заводському вони майже зруйновані. Зовсім немає корів, свиней, овець і птиці, а було всього колись удосталь. Дві третини людей не можуть працевлаштуватися. А земельні паї і присадибні городи не забезпечують потреби сімей...»

І далі Іван Ткач пише, що «бідність страшна, і слухав я земляків своїх — більшість із них у розпачі, бо без роботи здебільшого люди середнього віку». А я, читаючи цього Іванового листа, раптом спіймав себе на думці: а що цінніше для нас, для нашої держави — плодуча земля чи роботящий народ? Якщо суть нинішньої реформи зводиться до того, щоб повернути селянам у приватну власність землю як головний засіб їх благополуччя і достатку, то що насправді вийшло? Людей відпущено на «волю» з землею, але не більше. Практично без засобів виробництва і фінансових можливостей працювати на ній.

У селі Дебальцевому Васильківського району є музей. Його нема за що утримувати. Фермер Григорій Магала добровільно зголосився підтримувати цей музей. Чи не тому, запитують його, що найдраматичніший — стенд про те, як 1929 року якось уночі куркулі та інші «вороги» колективізації вирізали і спалили дві сім'ї Магалів, не пощадивши навіть дітей?

— Музей трагедій, кривд та збиткувань має залишатися в нашому селі, — каже Григорій. — Колись лише куркулі знищували як клас, тепер — усе селянство. Вас не ображають усілякі субсидії та інші прояви-подачки начебто соціального захисту сільського населення? А мене вони дратують: чому ми не захищені? Ніби сільські люди не бораки та нездари, без клепок у голові і не з того місця в них руки ростуть, якщо не здатні себе і своїх дітей годувати та забезпечувати. Ні, так зневажати, ображати і принижувати свій народ — гріх!

Коли вчораєшні колгоспники, продовжує Григорій Магала, і з земельними паями — злидні, а тим часом невелика купка багатіє, то яка це реформа в інтересах народу? Реформа забула, а точніше не хоче усвідомлювати, що її мета не просто роздати землю в приватну власність, а в першу чергу зробити на ній хазяїном самого хлібороба. Не буде цього — найнятий інвестором селянин ставитиметься до землі так, як ставився до неї у колгоспі. І до землі, і до тієї самої техніки. Поки не сам інвестуватиме своє виробництво, поки не він особисто робитиме бізнес на селі — добра не жди.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

3 ПОШТИ

Залишилися з носом

Шановна редакціє газети «Голос України»! Я все життя пропрацював у школі педагогом. Вийшов на пенсію 1984 року. Пенсія моя становила тоді 132 карбованці. Час минав, і влада змінилася. Змінилась і моя пенсія. На сьогодні я, як учасник бойових дій, отримую 144 гривні. Що, звичайно, дуже мало, враховуючи нинішні ціни. Але я хочу сказати про інше. У нашому селі пенсіонери, які працювали до пенсії у колгоспі, отримали земельні наділи (паї) і чималі. В нас вони становлять близько десяти гектарів. Якщо підрахувати, то колгоспні пенсіонери отримують ще додатково половину пенсії. А ми, службовці, залишилися з носом. Чому така перевага, нам незрозуміло. І прикро. Я гадаю (разом зі своїми колегами), що так у всій Україні.

Ви там, шановна редакціє, ближче до влади і вам доступніше. От ви й дізнайтеся, правильно це чи ні, й напишіть нам.

Микола ВАГІН, пенсіонер, ветеран Великої Вітчизняної війни, учасник бойових дій.

Куйбишевка Єланецького району. Миколаївської області.

Вкладникам — гроші, мешканцям міста — паї!

Якби не було в царській Росії закону про продаж землі, великий український поет Тарас Шевченко не лежав би біля Канева на березі Дніпра, куди було перевезено його прах з Петербурга. Утім, без закону про продаж землі Росія не змогла б продати Америці Аляску — у її надрах виявилися незліченні багатства. Згадайте «золоту лихоманку», коли золото видобували й наші земляки, що оселилися у тих місцях. Але не пошатило Росії з продажем Аляски, грошей за обладку вона так і не отримала — корабель із золотом потонув десь у морській безодні і його досі не знайдено.

Вважаю, що прийняття в Україні закону про продаж землі — факт сам собою позитивний. Незрозуміло тільки, чому скривдили мешканців міста. Землю закріпили по-ленінськи — за селянами, хоча вона відповідно до Конституції є всенародною. Невже городяни не народ? Пушкін жив у місті, а його земля була в Михайлівському. А Лев Толстой навіть написав, що якби у нього не було Ясної Поляни, то навряд чи він вважав би себе патріотом. А в нас городяни залишилися без землі, навіть ті, чії діди і прадіди її мали, та радянська влада відібрала. Наприклад, у моєї діда по материнській лінії було 40 десятин землі. Добре, що збагнув до розкуркулення, що треба її кидати й тікати до міста. Оволодів ремеслом лямаря. Робота знайшлася: коней тоді в містах було багато. Держава Україна скривдила багатьох. Адже приватизаційні сертифікати видавали не тільки мешканцям міста, а й селянам. Усім — від малого до великого. А землю — лише селянам.

Отримавши землю, багато городян, особливо безробітні, одразу поїхали б у село. Інші продали б свої наділи іпотечному банку. Це було б справедливо.

До речі, про аграрний банк зі святою назвою «Україна», який «утопили». Недавно у Донецьку один з експертів Світового банку на прес-конференції головною причиною банкрутства «України» назвав немережійне втручання влади в порядок кредитування. Простіше кажучи, адміністративне, коли кредити надаються за наказом влади і без гарантії повернення. Ось банк і «гавкнувся». А постраждали від цього мільйони вкладників, у тому числі й люди з села. Вже кілька місяців ті, в кого лежало в банку понад 500 гривень, товпляться під дверима філіалів, але їм ніхто до ладу нічого не пояснює. Суд, дякувати, розглянувши заяви вкладників, обіцяє повернути гроші з нарахуванням відсотків за час тягання. Але коли, нічого не зрозуміло... А даремно. Знущатися над вкладниками не має права ніхто, адже на них тримаються банки! Адже ми, панове, живемо за демократичного капіталізму. Треба негайно повернути вклади чи хоча б пообіцяти, що вкладники стануть вкладниками того банку, який зроблять з «України».

В. БРЮХОВЕЦЬКИЙ.

Донецьк.

Ведуча рубрики «Село» Галина КВІТКА

Тел. у Києві 441-85-76

4. Їхали ми, їхали...

Сім діб Києва

В управлінні Державтоінспекції міста — ремонт. Отже, оновлення. Ця обставина відразу нагадує про те, яких істотних законодавчих змін знають нині і Правила дорожнього руху, і правила поведінки людей на колесах та з міліцейськими жезлами. Однак у кімнаті відпочинку чергової зміни домінує скепсис.

На перехресті

— Доки ці правила наберуть чинності, утраються на місцях, — каже керівник мобільної групи, яка виїждить сьогодні на дорожньо-транспортні пригоди, майор Микола Шевченко, — ще чимало ковнентмо лиха. Нині і водії, і патрульно-постові нашого полку ніби стоять на нерегульованому роздоріжжі. Нам це видно краще за інших.

Майор Шевченко має на увазі, окрім себе, ще дізнавача у формі старшого лейтенанта Олега Савченка і слідчого Максима П'ятакова: своєрідну збірну команду райуправління, яка скликається за графіком для первинного аналізу наслідків дорожньо-транспортних пригод (ДТП).

18.30. Ожедидиця. Вітряно. Напередодні добува кількість аварій різко підскочила. Старлей Савченко, якому не подобається мовчання рації, підкручує потрібну радіоохвилю. І в цей момент наближдо команда від чергового: «На виїзд!» У годину пік перетнути два-три мікрорайони — а ідемо на вулицю Васильківську — важко навіть спецавтотранспорту ДАІ. Тим паче зараз, коли підмерзлий асфальт перетворюється на ковзанку. Є й інша, не менш дошкульна причина

(Продовження. Початок у №№ 230—233).

— дехто з учасників руху картинно не помічає джип з мигалкою та сиреною. «У такий спосіб, — каже наш водій, — вони висловлюють своє «фе».

У районі автовокзалу помічаємо, як маршрутне таксі «проскочило» на червоне світло.

— Приватні маршрутки, — це вже велика проблема, — коментує майор Шевченко. — Якшо акціонерні товариства, які експлуатують цей, здебільшого імпорتنий, автотранспорт, утримують службу безпеки і лікарів, то у власника двох-трьох машин на це немає грошей. І водії, які везуть пасажирів, бува, керуються не Правилами дорожнього руху, а власним розсудом...

Під час «перекурів» та на «оперативках» досі згадують 17 поранених після ДТП на Боршівці — з вини водія маршрутки.

Коли вирулювали на Васильківську, де панує морок, мимоволі подумалося, якої трагічної шкоди місту завдає дефіцит електроенергії. Старлей доповідає по рації про прибуття на місце.

Вискакуємо з джипа, який вже стоїть на осьовій лінії, ніби на хоккейній п'ятачок. Але ковзанів немає, а стрімкі сліпучі фари пролітаючого повз нас в обидва боки автотранспорту — не шайби.

Попереду джипа боком стоїть з побитим склом ВАЗ-2106. Приголомшений водій розповідає, що потерпілу шойно повезли в лікарню з попереднім діагнозом — зак-

«Територія» майора Миколи Шевченка

рита черепно-мозкова травма і перелом правої голімки.

— Люди казали, — пояснює водій, — що вона була «під шафе».

— Розберемося, — запевняє його майор Шевченко.

«Розбиратися» доводиться усієї «збірній», підсвічуючи ліхтарями кожен сантиметр дороги, але головна роль зараз відводиться слідчому Максиму П'ятакову. До речі, з'ясовується, що у нього набагато ширша спеціалізація, бо, крім дорожніх пригод, він розслідує і кримінальні справи. Саме його висновки можуть стати вирішальними для подальшої долі водія, которого повезуть зараз на медекспертизу.

Гра за збірну

Якусь мить ми вагаємося: з ким їхати — з водієм «Жигулів» до колбочок і трубочок, чи на черговий виклик по рації. На проспекті Ватутіна (зараз — Деснянський район) «Рено-21» сірого кольору, збивши перехожого, зник у напрямку проспекту Перова. Вже ідемо.

На бульварі Перова майор Шевченко раптом згадує:

— На цьому перехресті позавчора «Ікарус» наїхав на жінку... Цікавимося причинами частих наїздів, про які чуємо і по рації. З'ясовується, погана погода — не вирішальний чинник. На думку міліції-

онерів, пішохід страждає здебільшого через власну необережність. Скажімо, багато людей вирушає через дорогу ще до зупинки автотранспорту, з думкою, що водій зобов'язаний пропустити пішохода. Це справді так, але, на жаль, не кожен водій про це вчасно згадує. А в підсумку — чергова жертва.

Столиця переобладнує свої дороги на європейський манер — чудово. Проте майору не вистачає пальців рук, аби перерахувати усі «вузькі місця», де у години пік утворюються автомобільні пробки. До того ж, як з'ясовується, більшість таких місць здатні «розшити» шляхові інженери.

— Але організацію безпеки руху в столиці, — каже старлей Савченко, — вже не порівняти з тією, що була. Раніше проспект Перемогі шороку приносиє нам щонайменше 100 смертей. Але ми про це вже починаємо забувати.

На проспекті Ватутіна команда знову береться малювати схему, писати протокол огляду місця, звідки втік «Рено-21». Свідків не дошукатися. На Заході часто про пошук свідків дбають підозрювані, у нас — міліція. Крім свідків, схоже, потрібні будуть і поняті. Жертва ДТП уже у лікарні, кажуть, що знову без струсу мозку не обійдеться... А майор вже скомандував на черговий виїзд: аварія на Оболоні.

Загалом за добу сталося 8 аварій, лікарні прийняли 10 потерпілих.

— Трапляються клопітніші ночі, — каже кілька днів потому начальник чергової частини управління Державтоінспекції підполковник Олексій Борисов.

І ми розуміємо, що саме він має на увазі.

...Під ранок на Виноградарі оперативний інспектор майор Анатолій Усенко разом з прапорщиком Олек-

сандром Зозулею і сержантом Олександром Тригубченком з Подільського РУ переслідували «Жигулі» за номером 50320ТН. Відмовившись зупинитися на їхню вимогу, машина на великій швидкості занурювалася в глиб мікрорайону. То було змагання не на швидкість (переслі-

дувачі сиділи в автомобілі такого ж класу), а на вправність водіїв: один віраж, другий, третій... На четвертому... заскреготіли гальма, однак втікач таки «поцілувався» з деревом. Вісімнадцятирічний Мусяєка з «подільником» кинулися було з машинами, та їх швидко наздогнали право-

Актуально

Відгукніться, колишні жертви нацизму!

Останній термін подання заяв на одержання компенсаційних виплат Німеччини — 31 грудня ц. р.

Уже скільки років минуло з початку перших компенсаційних виплат, а й досі мають місце не поодинокі випадки, коли колишні невільники фашизму дають знати про себе, заявляють про своє право на них. Згідно із законом ФРН «Про створення Фонду «Пам'ять, відповідальність, майбутнє» від 12 серпня 2000 року ви маєте можливість заявити про своє право на отримання компенсації за заподіяні вам поневіряння у роки Великої Вітчизняної війни. Правильніше казати: часткове відшкодування за змарновану долю, загублене здоров'я.

Тож усі, хто колись перебував у фашистських концтаборах, гетто, кого примусово вивезли на роботу до Німеччини й окуповані нею країни, хто народився під час перебування батьків у неволі і хто досі з різних причин мовчав, подайте заяви. Їх треба написати в довільній формі й надіслати до Українського національного фонду «Взаєморозуміння і примирення» або, що краще, до обласних його представництв, адреси яких ви можете знайти у своїх відділах соціалзабезпечення.

Як повідомили нам у фонді «Взаєморозуміння і примирення», заяви ви можете подати, якщо у вас немає підтвердних документів. Потім вам допоможуть знайти їх. Вирішальне значення матиме дата на штампі про відправлення заяви або реєстрації її. А якщо нововиявлений претендент на отримання компенсації не надіслав такої заяви до 31 грудня цього року, то він сам, а в разі його смерті — всі його нащадки, втратять право на отримання виплат. Така сувора вимога названого вище закону Німеччини.

Про кого насправді дбає Чарльз Бідерман

Деякі інформаційні агентства розповсюдили висловлювання голови Міжнародної пошукової служби Червоного Хреста Чарльза Бідермана. За його словами, мовляв, деякі країни, а серед них і Україна, навмисне зволікають з виплатою компенсацій, не поспішають опрацьовувати подання колишніх жертв нацизму. Зокрема, Україна начетбо «надала інформацію про 5 тисяч 700 осіб, хоча, за її власними даними, має близько 600 тисяч подань на відшкодування».

Прокomentarувати це висловлювання просимо голову правління фонду «Взаєморозуміння і примирення» Ігоря ЛУШНІКОВА:

— Або пан Бідерман, або інформагентства переплутали цифри, — дивується Ігор Миколайович.

— Подання на пошук підтвердних документів жодним чином не стосуються темпів виплат, про зволікання з якими ніби йдеться у наведених заяві.

Ми планували до кінця нинішнього року подати до німецького фонду документи на 100 тисяч осіб. Уже подали на 65 тисяч. 10 грудня надішлемо решту.

— Скільки осіб уже отримали компенсації? — З німецького фонду — 35 тисяч, австрійського — більш як 5 тисяч. Це — за даними на 1 листопада. Фактично вже значно більше, бо в усіх областях філіали десяти банків України здійснювали виплати, і нові дані про них ми матимемо найближчим днями. Тож порівняйте 5,7 тисячі і наведені мною цифри.

На підтвердження сказаного Ігор Лушніков передав редакції копії офіційних довідок про виплати.

— Принагідно вважаю за потрібне додати, — продовжує голова правління фонду, — що ми дуже не задоволені роботою служб розшуку. Застій того, щоб указати місце роботи колишнього старбайтера, що вимагає німецький фонд, отримуємо відповідь: «Зарестрований». А це не дає нам можливості віднести претендентів на отримання виплат до тієї чи іншої категорії, де різні суми виплат, і вони взагалі втрачають право на їх отримання. Пан Бідерман вочевидь більше дбає про те, що може залишитися незабаром без роботи. А це пов'язано з фінансуванням служби розшуку тощо.

Підготував Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Фото Юрія ВЕНГЕРША.

Ми перемогли. Будемо жити...

П'ять років «Голос України» відстоював наукове відкриття доктора Івана Онисимовича Кулика. Разом з медичним центром «Фенікс» ми перемогли. Протипухлинний препарат флараксин здобув офіційне визнання і рекомендований до широкого застосування в лікуванні онкологічних захворювань.

Близько п'яти років тому «Голос України» опублікував сенсаційну статтю про медичне відкриття лікаря Івана Кулика. «Я знаю, як вилікувати рак», — такий заголовок мав перший матеріал про лікаря-онколога та його метод лікування «чуми ХХ століття». Лікар ствер-

джував, що створив цілком новий і вельми ефективний препарат флараксин для боротьби з однією з найнебезпечніших недуг людства. На щастя, для сотень і тисяч хворих ця сенсація не була надуманою. Флараксин, як засвідчила згодом практика, справді має уни-

кальні властивості протидії раково-

му клітінані і допоміг багатьом і багатьом безнадійно хворим людям позбутися смертельного небезпечного діагнозу, перед яким офіційна медицина часто безсило опускала руки.

Тепер, через п'ять років, немає

живих лікарів І. Кулика, та живе його справа — Харківський медичний протипухлинний центр «Фенікс».

— За цей час, — розповідає директор центру М. Количев, — ми завершили клінічні випробування препарату флараксин, і нині триває підготовка до його реєстрації у Міністерстві охорони здоров'я України. Це означає, що незабаром він надійде в роздрібну аптечну мережу в усіх регіонах країни. Тепер уже можна сміливо стверджувати, що флараксин, пройшовши нелегкий шлях від войовничого неприйняття до офіційного визнання, чого так довго чекав Іван Онисимович, виявився одним з найефективніших протипухлинних засобів із зареєстрованих і відомих на сьогодні в Україні. А деякі фахівці навіть схильні вважати, що й у світі, бо не знаходять у медичній літературі опису його аналогів. Флараксин до того ж, як свідчать учені, «може використовуватися для лікування передпухлинних станів, а також вірусних інфекцій центральної нервової системи. До яких належать СНІД, розсіяний склероз і деякі інші поки що невилковані захворювання».

Завдяки унікальним властивостям цього препарату впливати на патологічно хворі клітини, пояснюють лікарі протипухлинного центру «Фенікс», його застосування стало можливим на всіх стадіях онкологічних захворювань. «Крім

того, — наголошують медики, — якщо раніше лікар Іван Кулик, та й усі ми були схильні вважати, що наш препарат не поєднується з іншими, традиційними методами лікування, то сьогодні це теоретичне, «звужене» уявлення про його фармакологічні можливості розширилася сама практика його застосування. П'ятирічний досвід лікування тяжко хворих людей, які перенесли операції, хімічні і променеві втручання і практично вже були «зписані» офіційною медициною, свідчить про те, що флараксин дає шанс усім без винятку. Застосування флараксину, як з'ясувалося, добре поєднується з хіміо- і променевою терапією й при цьому водночас згладжує їх негативні наслідки. Безперечно, ми не можемо казати про стовідсоткову його ефективність, про цілковите вилікування, — рак дуже підступна і небезпечна хвороба. Але поборотися за виудання, за повернення до звичайного, здорового життя на тривалий час усе-таки варто, коли вже доля приготувала комусь із нас таке нелегке випробування».

І ще одна важлива деталь, яку відзначають усі вчені і лікарі-практики, хто досліджував дію флараксину на хворий раком організм. За всього розмаїття і безлічі пропонуваннях медичною протипухлинних препаратів флараксин не лише один з найефективніших, а й завдяки своєму рослинному походженню зовсім нетоксичний засіб і до того ж найдоступніший за ціною. Вартість курсу лікування, за словами адміністрації центру, не перевищує вартості курсу хіміотерапії.

На користь флараксину незаперечно промовляє і той факт, що багато тяжко хворих людей, прире-

чених на «повільне, але скоре по-

мирання» (на жаль, на сьогодні це

вже майже медичний термін), ставши кілька років тому пацієнтами центру «Фенікс», живі й здорові й донині, нормально почувуються, повернулися до звичних для себе справ, роботи.

Примітно й те, що невеликий за чисельністю, але цілеспрямований колектив нині є партнером провідних профільних наукових установ країни, зумів об'єднати довкола своїх програм найавторитетніших фахівців у галузі онкології, імунології, вірусології, встановив співробітництво з Національним медичним університетом імені О. Богомольця, Інститутом мікробіології та вірусології НАН України, Інститутом експериментальної патології, онкології та радіобіології імені Р. Кавецького НАН України, а також із Кримським медичним університетом. Сімферопольським республиканським онкологічним центром, Запорізьким державним медичним університетом, Одеським медичним інститутом імені Філатова, Національною державною фармацевтичною академією. «Послужний список» здається, більш ніж достатній і вражаючий.

Безперечно, — не приховують у центрі «Фенікс», — абсолютною, точної статистики, скільки людей отримало з нашою допомогою за п'ять років друге життя, у нас немає, та й бути, мабуть, не може. Доки хвороба прогресує, пацієнт, як правило, підтримує з медичним зв'язком. Але нерідко після кількох курсів лікування контакт втрачається: стало хворому легше чи ні, не завжди відомо. Іноді, відчувши, що одужує, людина забуває й про хворобу, й про те, щоб поводити майор, що вона жива і здоро-

ва. В інших випадках, як то казують, не може допомогти ніхто і ніщо... Але навіть за такими «уриковими» статистичними даними нині можна сміливо стверджувати, що йдеться про десятки, а то й сотні «безнадійно» хворих, яким тепер можна сміливо ставити інший діагноз: порівняно здорові люди. Казати слово «порівняно» доводиться лише тому, що онкологія зобов'язує медиків бути надто обачними у своїх прогнозах і висновках.

Звіти, підготовлені фахівцями після завершення клінічних випробувань препарату флараксин, вражають і дивують своїми результатами навіть вельми досвідчених лікарів. Ось що зазначає кандидат медичних наук, доцент Запорізького медичного держуніверситету В. Сорочкин: «Лікарські препарати фірми «Фенікс» призначали протягом місяця 120 пацієнтам. Після курсу лікування стабілізацію процесу отримано у 86 відсотків пацієнтів, водночас у 67 відсотків відзначалося цілковите зникнення клінічних ознак фіброаденоматозу». «Препарат флараксин слід рекомендувати до широкого клінічного застосування, як малотоксичний препарат, що дає виразний об'єктивний ефект за деяких локалізацій злоякісних пухлин (меланобластома, рак молочної залози), поліпшує загальний стан хворих, не пригнічує гемопоез, не має шкідливого впливу на ЦНС, не порушує функції життєво важливих органів і, за великим винятком, не має побічних ефектів», — робить висновок керівник другої фази клінічних досліджень препарату флараксин доктор медичних наук, професор В. Єфетов. І одразу ж разом з іншими медиками рекомендує: «Застосування препарату показане не

лише в запущених випадках, коли можливості спеціальних методів лікування вичерпано, а й у кривовимих хворих у поєднанні з променевим, хіміотерапевтичним, а надто хірургічним лікуванням для профілактики рецидивів і метастазів». Постійні читачі «Голосу України» напевно пам'ятають лист до газети, у відказі надісланий ветераном війни Ольгою Іванівною Бережною, який став поштовхом для проведення центром «Фенікс» гуманної і безстрогової акції уважності і турботливого ставлення до людей, котрі вірою і правдою служили Батьківщині, та залишилися сьогодні майже без коштів на придбання медикаментів. Безнадійно хвора Ольга Іванівна, до речі, вже давно виписалася з лікарні, живе нормальною життям, веде домашнє господарство, приймаючи час від часу для профілактики флараксин, й трішки сердиться, що потяг між Харковом і Черніговом ходить незручно. Втім, незабаром ці проблеми, як уже було сказано, залишаться в минулому. Флараксин переміг і згодом має до широкого клінічного застосування, як малотоксичний препарат, що дає виразний об'єктивний ефект за деяких локалізацій злоякісних пухлин (меланобластома, рак молочної залози), поліпшує загальний стан хворих, не пригнічує гемопоез, не має шкідливого впливу на ЦНС, не порушує функції життєво важливих органів і, за великим винятком, не має побічних ефектів», — робить висновок керівник другої фази клінічних досліджень препарату флараксин доктор медичних наук, професор В. Єфетов. І одразу ж разом з іншими медиками рекомендує: «Застосування препарату показане не

лише в запущених випадках, коли можливості спеціальних методів лікування вичерпано, а й у кривовимих хворих у поєднанні з променевим, хіміотерапевтичним, а надто хірургічним лікуванням для профілактики рецидивів і метастазів». Постійні читачі «Голосу України» напевно пам'ятають лист до газети, у відказі надісланий ветераном війни Ольгою Іванівною Бережною, який став поштовхом для проведення центром «Фенікс» гуманної і безстрогової акції уважності і турботливого ставлення до людей, котрі вірою і правдою служили Батьківщині, та залишилися сьогодні майже без коштів на придбання медикаментів. Безнадійно хвора Ольга Іванівна, до речі, вже давно виписалася з лікарні, живе нормальною життям, веде домашнє господарство, приймаючи час від часу для профілактики флараксин, й трішки сердиться, що потяг між Харковом і Черніговом ходить незручно. Втім, незабаром ці проблеми, як уже було сказано, залишаться в минулому. Флараксин переміг і згодом має до широкого клінічного застосування, як малотоксичний препарат, що дає виразний об'єктивний ефект за деяких локалізацій злоякісних пухлин (меланобластома, рак молочної залози), поліпшує загальний стан хворих, не пригнічує гемопоез, не має шкідливого впливу на ЦНС, не порушує функції життєво важливих органів і, за великим винятком, не має побічних ефектів», — робить висновок керівник другої фази клінічних досліджень препарату флараксин доктор медичних наук, професор В. Єфетов. І одразу ж разом з іншими медиками рекомендує: «Застосування препарату показане не

лише в запущених випадках, коли можливості спеціальних методів лікування вичерпано, а й у кривовимих хворих у поєднанні з променевим, хіміотерапевтичним, а надто хірургічним лікуванням для профілактики рецидивів і метастазів». Постійні читачі «Голосу України» напевно пам'ятають лист до газети, у відказі надісланий ветераном війни Ольгою Іванівною Бережною, який став поштовхом для проведення центром «Фенікс» гуманної і безстрогової акції уважності і турботливого ставлення до людей, котрі вірою і правдою служили Батьківщині, та залишилися сьогодні майже без коштів на придбання медикаментів. Безнадійно хвора Ольга Іванівна, до речі, вже давно виписалася з лікарні, живе нормальною життям, веде домашнє господарство, приймаючи час від часу для профілактики флараксин, й трішки сердиться, що потяг між Харковом і Черніговом ходить незручно. Втім, незабаром ці проблеми, як уже було сказано, залишаться в минулому. Флараксин переміг і згодом має до широкого клінічного застосування, як малотоксичний препарат, що дає виразний об'єктивний ефект за деяких локалізацій злоякісних пухлин (меланобластома, рак молочної залози), поліпшує загальний стан хворих, не пригнічує гемопоез, не має шкідливого впливу на ЦНС, не порушує функції життєво важливих органів і, за великим винятком, не має побічних ефектів», — робить висновок керівник другої фази клінічних досліджень препарату флараксин доктор медичних наук, професор В. Єфетов. І одразу ж разом з іншими медиками рекомендує: «Застосування препарату показане не

Не переживеш — не зрозумієш. Микола КОСИЙ.

Харків.

Це ще не найгірша ніч

8

2

Поки повили крадену машину, господар мирно спав

Німеччина нас підтримає, але йти доведеться своїми ногами

(Початок на 1-й стор.).
Крім того, під час консультацій у Києві сторони домовилися про відновлення страхування кредитів в Україні німецькою фірмою «Гермес», що, безперечно, сприятиме прискоренню економічного зростання в Україні. Нагадаю, страхова фірма «Гермес» припинила страхування німецького експорту та інвестицій в нашу країну через неврегульовані борги.

На прес-конференції за підсумками україно-німецьких консультацій на найвищому рівні був, як завжди, аншлаг. Отож прес-служба адміністрації Президента знову (до речі, вона давно вже цього не робила) обмежила присутність на зібранні в Маріїнському палаці пишучих журналістів. Так «ГУ» опинився за бортом, хоча нас і «заспокоїли»: мовляв, навіть «Президентський вісник» викреслили зі списку... Довелося задовольнятися інформацією телебачення та інформагентств.

А на прес-конференції було багато цікавого. Зокрема, Президент України Леонід Кучма заявив: він сподівається, що Україна стане асоційованим членом Європейського союзу вже до кінця його президентського терміну. Смілива заява. З огляду на те, що згідно з Конституцією його правління закінчується в 2003 році. А стосовно нашого членства в ЄС Президент був гранично об'єктивний: «Ні під час мого, ні під час наступного президентства вступу України до ЄС не відбудеться».

Герхард Шрьодер оцінив силу бажання Києва потрапити до ЄС і запевнив, що Німеччина під-

тримуватиме Україну на шляху вступу як асоційованого члена в Євросоюз. А щоб не дуже тішили себе надією, все-таки підкреслив: «Це тривалий процес». І додав тривіальне: потрібні кроки для зближення з ЄС має зробити українське керівництво.

На переговорах великого значення було надано двостороннім відносинам країн в економічній сфері. Федеральний канцлер позитивно оцінив збільшення на 20 відсотків зростання товарообігу між Україною і ФРН.

Безперечно, Київ хоче активізувати вкладання німецьких інвестицій в українську економіку. У зв'язку з цим Леонід Кучма високо оцінив домовленість про підтримку заходів для підготовки українських управлінських кадрів у Німеччині, що, на його думку, прискорить перехід до ринкової економіки в Україні. Згідно з домовленістю, щороку кількасот менеджерів з України проходитимуть стажування на німецьких підприємствах.

Судячи з усього, під час консультацій було вирішено більшість питань і надії, пов'язані з цим форумом, справдилися. Герхард Шрьодер навіть назвав «безпроблемними» відносини двох країн на урядовому рівні.

Проте не все так беззмарно в нас із розв'язанням енергетичних проблем. Нагадаю, що Німеччина однозначно негативно ставиться і до питання добудови енергоблоків на українських атомних станціях, і до атомної енергетики загалом. На прес-конференції Президент України знову підтвердив, що вважає

неприйнятними деякі умови Європейського банку реконструкції та розвитку стосовно добудови енергоблоків Хмельницької та Рівненської АЕС. Однак Київ не відмовляється від переговорів і 10 грудня делегація України на чолі з Першим віце-прем'єром Олегом Дубиною вирушить до Лондона.

Тим часом Шрьодер зазначив, що Україна вирішила добудовувати блоки не з участю європейських організацій, а «знайшла інших партнерів». За словами канцлера, ЄБРР готовий фінансувати добудову, проте для цього потрібно виконати низку умов, серед яких — підвищення тарифів на електроенергію.

Звісно, на такі умови в української сторони є істотні зауваження. І це знову підтвердив Леонід Кучма. А щодо «інших партнерів» український Президент підкреслив: «ЄБРР бачить російську сторону безпосереднім учасником» добудови блоків. «Реактори розробляла російська сторона, і без російської сторони їх добудувати не можна», — зазначив він. Україна хоче, щоб переговорний процес не затягувався, адже переговори з ЄБРР уже тривають 6 років.

Полеміка між Шрьодером і Кучмою спричинена недавньою пропозицією Києва Москві взяти участь у добудові енергоблоків на Рівненській і Хмельницькій АЕС на будь-яких умовах. При цьому зазначалося, що Україна вважає неприйнятними для себе умови Заходу щодо кредитування цих АЕС.

Яна СТАДІЛЬНА.

Канцлер ФРН під час свого одноденного візиту побував на відкритті нового будинку посольства Німеччини. Там він, зокрема, згадав, що сам працював на будівництві і знає: побудову треба відзначати «добрим ковтком». Що й було зроблено: український Президент і німецький канцлер випили з цієї нагоди по чарці горілки і розбили їх на щастя.

На знімку: Шрьодер шукає практичних підходів до розв'язання проблем.

Тест на цивілізованість

Моніторинговий комітет Парламентської асамблеї Ради Європи планує розглянути 11 грудня питання щодо виконання Україною її зобов'язань перед РЄ. За словами народного депутата України, члена Моніторингового комітету Івана Попеску, рішення, чи буде винесено українське питання на розгляд січневої асамблеї в 2002 році, залежить від комітету.

Згідно з вересневою резолюцією ПАРЕ, якщо Україна виконає зобов'язання перед Радою Європи до січневої сесії 2002 року, асамблея призупинить формальну процедуру моніторингу. Щоб це здійснилося, до січня Верховна Рада має прийняти Цивільно-процесуальний, Кримінально-процесуальний кодекси і ратифікувати Європейську хартію регіональних мов. У вересні нинішнього року ПАРЕ ухвалила резолюцію, в якій визнала певний прогрес у виконанні Україною своїх зобов'язань, закликала продовжити реформування законодавства і, якщо буде потрібно, провести нове незалежне розслідування справи журналіста Георгія Гонгадзе.

Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», Рада Європи стурбована дотриманням прав людини і в Росії. Днями доповідач Парламентської асамблеї РЄ по Чечні, співголова спільної робочої групи Держдума—ПАРЕ по Чечні лорд Джадд заявив, що Рада Європи вкрай негативно відреагувала б на винесення смертного вироку чеченському терористові Салману Радугеву, судовий процес над яким відбувається в Махачкалі. «Рада Європи не приймає смертну кару, і жодних винятків в цьому питанні бути не може, навіть щодо бен Ладена», — наголосив він. За переконанням Джадда, «якщо ми просто знищуватимемо ворогів цивілізації, то кинемо виклик самій цивілізації».

Рада Європи пропонує допомогу

Україна робить усе, щоб підтвердити й довести свій європейський вибір. Про це заявив Перший заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук під час зустрічі з Головою комітету міністрів Ради Європи, міністром закордонних справ Литви Антанасом Валюнісом.

Віктор Медведчук повідомив гостей, що наша країна «робить усе потрібне, щоб виконати взяті на себе перед Радою Європи зобов'язання. Він відзначив важливість прийняття в останні місяці цілої низки «стратегічних законодавчих актів». Багато які з них були серед зобов'язань України перед РЄ. На думку Медведчука, прийнявши шість кодексів України і нині активно працюючи над Податковим і Митним кодексами, Верховна Рада сприяла «подоланню частини нелегкого шляху до європейського правового суспільства».

Антанас Валюніс зазначив, що ситуація в Україні кардинально змінилася на краще. «Це робить мій візит приємним», — наголосив Голова Комітету міністрів РЄ. Досягнуті Україною успіхи звучують мету візиту до запитання Ради Європи про те, чим вона може допомогти нам. РЄ ладна надати Києву можливість провести експертні оцінки законодавчих актів, які вже прийняті чи перебувають у стані підготовки. Антанас Валюніс вважає, що Україні треба активніше користатися з такого права.

Віктор Медведчук запевнив гостей, що прийняті Україною зобов'язання могли бути виконані вчасно. Однак ефективну роботу парламенту загальмувала справа Гонгадзе: «Україна склала іспит. Випробування пройшла вся влада, хоча краще б того не було». Нині парламент налаштований на конструктивну роботу і «концентрує зусилля, щоб до Нового року прийняти бюджет».

Яна ОСАДЧА.

Майбутній посол вивчить «мову»

У серпні наступного року до виконання своїх обов'язків стане новий посол Великої Британії в Україні Роберт Брінклі. Про це повідомило британське посольство в Києві. Р. Брінклі змінить нинішнього посла Роланда Сміта, котрий залишить Україну в липні.

Майбутньому послу 47 років. Він одружений і має трьох синів. Освіту здобув в Оксфордському університеті, на дипломатичній службі — з 1977 року. Нині Р. Брінклі очолює об'єднаний імміграційний департамент Міністерства закордонних справ і Міністерства внутрішніх справ. Р. Брінклі працював у посольстві Великої Британії в Москві, вільно розмовляє російською. Перед вступом на нову посаду він вивчатиме українську мову. До речі, мовна підготовка перед відбуттям до країни призначення — традиційна для британських дипломатів. Не дивно, що нинішній посол Британії Роланд Сміт чудово розмовляє українською. Це, безперечно, вигідно вирізняє його серед багатьох колег з дипкорпусу.

Церетелі — «відпочиває»

Невідомо, чи знає австралійський художник Пітер Ендрю Андерсон про свого московського колегу Зураба Церетелі, проте його творіння поставило всі творіння останнього в розряд як-що вже не мініатюр, то паркової скульптури напевне. Розміри «полотна» австралійця воістину вражають: 2,5 км завдовжки і 2,2 км завширшки. До того ж, не зовсім звичною для живопису, навіть сучасного, є й техніка виконання. Слово «техніка» в цьому контексті вжито в своєму первісному сенсі, адже для своєї картини художник використав трактор. Шедевр називається «Людина Елді» — на честь ферми, на території якої й розташоване полотно. Ферма знаходиться приблизно за 1100 км на схід від Сіднею. Там колись відбувалися зйомки фільму «Шалений Макс-2» з Мелом Гібсоном у головній ролі. Художник-тракторист працював над цим унікальним твором чотири місяці, і ось на решті ковбоя можна демонструвати широкому загалові. Щоправда, побачити всю картину цілком можна лише з гелікоптера. Та Андерсона це анітрохи не засмучує. «Загалом, вона дуже добре вписується в ландшафт, — каже він про своє творіння, — оскільки це дуже велика картина в дуже великій країні».

Олег ДЕНИСОВ.
Фото АП.

Два бланки за 30 гривень

З 1 січня 2002 року виїхати за будь-які межі України їй громадяни зможуть лише за закордонним паспортом. Тобто якщо раніше до країн СНД можна було подорожувати з внутрішнім, то тепер — будь ласка, вперед до відділу віз та реєстрації (ВВІР) оформляти закордонний. Для багатьох громадян це стане великою проблемою, і не лише через наші «залізобетонний» бюрократизм, папери, черги тощо. Закордонний паспорт нині — задоволення дороге. У ВВІР, як і скрізь, рідна держава робить гроші на порожньому місці, аж ніяк не турбуючись за платоспроможність своїх громадян.

Днями автор цих рядків мав «задоволення» оформляти паспорт в одному з київських ВВІР. Щойно переступивши поріг цього закладу, ви одразу маєте викласти 30 гривень. За що? Та, власне, ні за що, просто так — за ці гроші вам дадуть дві анкети, а якщо ви маєте час постояти в черзі, то друкарка вам їх заповнить. Або можете зробити це самі, справа не хитра. Впоравшись із цими «золотими» анкетами, приготуйтеся до інших, вагоміших пожертвувань до бездонної (коли туди треба шось класти) державної кишені. Держмито за звичайне (протягом місяця) оформлення — 85 гривень, послуги ВВІР — 6 гривень 12 копійок. А є ще

така загадкова стаття, як «інформаційні послуги». Вони оцінюються у 8 гривень 50 копійок. Отож виходить, що закордонний паспорт обійдеться громадянину майже в 130 гривень. Утім, додайте ще десятку за фотографії.

Що означають для пересічного українця такі гроші, казати зайве. Очевидно, з 1 січня наступного року провідати родичів, знайомих, друзів для багатьох стане ще більшою розкішшю, ніж нині. Ще б пак: оформлення закордонного паспорта коштує дві стандартні місячні пенсії! Держава ж звично рада і вже підставила свою бездонну кишеню...

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Щоб відновити давно забуте...

Водне поло. Були колись благословенні часи. Тоді в Україні водним поло захоплювалося дуже багато людей. І цей дуже корисний для здоров'я вид спорту мав величезну популярність серед молоді. Кремезних, красивих, мов Аполлони, юнаків і чоловіків із рельєфними фігурами можна було зустріти на столичному Хрещатику. Адже неподалік розміщувалася Мекка з водних видів спорту — басейн «Динамо». Та й у Львові, Харкові, Маріуполі, Севастополі, Миколаєві картина була схожа.

Одне слово, Україна завжди вважалася ватерпольним краєм. Було вдосталь басейнів — і стаціонарних, і на водоймах (морях, річках і озерах). І ця дуже корисна робота, спрямована на оздоровлення нації, давала вагомі плоди. Українські клуби ставали призерами всесоюзних чемпіонатів, а збірна посідала чільні місця на спартакіадах народів СРСР. Виблискували чудові майстри. І серед них найяскравіша постать, відома і авторитетна у спортивному співтоваристві планети — видатного Олексія Баркалова, дворазового олімпійського чемпіона і володаря світового «золота», вихованця харківської школи. А ще — олімпійський чемпіон, львів'янин Вадим Жмудський, чемпіони світу харків'янин Віталій Рожков і киянин Олександр Захаров, чемпіон Європи представник столиці Йо-сип Земцов, гравці збірної СРСР, кияни Георгій Бондаренко і Сергій Боржковський, маріуполець Валерій Завізон, львів'янин Сергій Никифоров та багато інших «зірок», які не поступалися в популярності футболістам та еліті з інших видів спорту.

До цього, зрозуміло, доклали рук чудові тренери — кияни Михайло Авдєєв і Вадим Механюшин, харків'янин Давид Смагоринський, львів'яни Геннадій Пінський і Юрій Скловський. Повірте, що справу було налагоджено і, як кажуть, поставлено на якісний потік. Та коли розпалася імперія, багато видів спорту опинилося в темній смузі скрути. Не обминула лиха доля і ватерполістів. Але, слава Богу, не перевелися ентузіасти, які не змирилися з таким станом речей. Завдяки їм існує націо-

нальна збірна, бере участь у найпрестижніших змаганнях, відбувається повноцінний чемпіонат країни. А нинішнього року Україна вперше приймала турнір Кубка європейських чемпіонів. Процес відновлення триває. Але проблем ще дуже багато. І про них — наша розмова з президентом Федерації водного поло України Олександром Кучеренком і президентом ватерпольного клубу «Динамо» (Київ), чемпіона України-2001, Євгеном Гурським. Перший починав ватерпольну кар'єру в Миколаєві. Потім навчався у Львівському спортінтернаті, грав у студентській команді. Другий — вихованець динамівської школи Києва. Пройшов усі етапи до команди майстрів рідного клубу, виступав за різні збірні.

Є. Г. — Цього року Київ приймав кваліфікаційний турнір Кубка європейських чемпіонів. За організацію ми отримали найвищий бал від Міжнародної федерації, президент якої Альфонсе Анжелла з Франції був присутнім на змаганнях. Дехто запитує: а чи варто за нашої бідності брати на себе таке велике навантаження? Варто з багатьох причин. Наша команда здобула неоціненний міжнародний досвід. На Україну, яка колись мала високе реноме у ватерпольному світі, а її «зірки» — шалену популярність, знову почали звертати увагу. Втім, щоб відновити давно забуте, треба багато й важко працювати.

— Якщо не помиляюся, чемпіон України — київське «Динамо» — здолало домашній раунд?

— Так. Потім був наступний етап у Греції. Одразу скажу, що нам дісталася дуже сильна група. Нинішній володар призу — московське «Динамо», місцевий «Олімпіакос». До речі, в цьому клубі культивують на найвищому рівні 15 (!) видів спорту. Матч між піренейцями і москвичами перейшов у овертайм. І лише ціною величезних зусиль росіяни виграли і продовжать боротьбу у змаганнях.

— І що, в московському «Динамо» так само відлагоджено справу, як і колись?

— Можна лише позаздрити цьому колективу, який очолює відомий за радянських часів ватерполіст, гра-

вещь московського клубу МДУ Майт Рісман (естонець за національністю). Московські динамівці нещодавно продали до зарубіжних клубів аж дев'ять гравців. Але слабшими не стали, бо добре працює власна школа, дає якісне поповнення.

— А в нас, як відомо, ситуація досить складна. Особливо кенські справи з базою...

О. К. — Колись і в нас, як і у країнах Середземномор'я, всюди були природні басейни. Отож треба знову створювати такі найпростіші і найдешевші бази. До речі, нещодавно утворено Євроазійську федерацію пляжного водного поло. У цієї гри трохи відмінні від класичних правила, менше поле, менше учасників. У Києві, як відомо, справжнього моря немає. Але є чимало прекрасних місць (пляжів) для старої-нової справи, що чудово пропагуватиме гру на воді. Та й люди знайдуться, які захочуть інвестувати кошти. Зрозуміло, що й національна федерація активно допомагатиме. Придбаємо м'ячі, обладнання для полів.

Запитайте батьків, які мають синів, чи хотіли б вони бачити свого хлопця широкоплечим, струнким, сильним, витривалим? Ніхто не відмовиться.

— Добре, басейни на водоймах — справа корисна. А от стаціонарні споруди. Їх обмаль, і більшість із них, м'яко кажучи, давно застаріли...

— То правда. Що казати про провінцію, коли у столиці багато проблем. Басейн Товариства сприяння обороні України (ТСОУ) просто задихається від перенавантаження. Його директор Віктор Адамський — чудова людина і відмінний фахівець — робить усе, щоб нікого не скривдити. Але важко розмістити в одній «кімнаті» різні «родини»: ватерпольну, плавальну і прихильників підводних видів. Є ще басейн «Юність», де з юними ватерполістами працює заслужений тренер країни Вадим Механюшин.

Тепер ми з ностальгією ми почуттями згадуємо столичний динамівський басейн, де тренувалися діти і дорослі, готувалися національні збірні з плавання, водного поло і стрибків у воду. Бували в нас у гостях ватерполісти США, Іспанії, Румунії тощо. Відбувся традиційний матч плавців СРСР і США. Не кажу вже про чемпіонати країни. Басейн був улюбленим місцем відпочинку киян. Там працювало безліч груп здоров'я.

— Отже, столиці потрібен суперсучасний центр водних видів спорту?

— Саме так. І його про-

На знімку:
Олександр Кучеренко,
Альфонсе Анжелла
і Олексій Баркалов
під час турніру Кубка
чемпіонів у Києві.

ект уже розроблено в київських майстернях. За приклад взяти споруду в Манчестері (Велика Британія). Але тільки не її вартість — 35 мільйонів фунтів стерлінгів. Маємо значно менші апетити — на 10 мільйонів доларів. У нас дешевші робоча сила, будівельні матеріали. Об'єкт розподілено на дві частини: басейн (бажано, щоб його будівництвом опікувалося місто) і все, що навколо, — чотиризірковий готель, яхт-клуб, корти (витрати на себе беруть приватні фірми). Отже, виходить, що на плечі столиці буде покладено лише половину витрат. А що це для потужного мегаполісу та й для великої країни? Копійки. Зате матимемо престижну базу для підготовки олімпійців і місце для найпрестижніших змагань, світових та європейських.

— Гарзд, це — справи майбутнього, хоча варто не зволікати із здійсненням задуманого. А яка ситуація в інших регіонах країни?

— На щастя, є приклади для наслідування. Візьмімо хоча б Маріуполь. Місцевим клубом «Азов» серйозно опікується металургійний комбінат імені Ілліча. Генеральний директор Володимир Бойко оригінально відреагував на те, що місцеві ватерполісти поступилися чемпіонським титулом київському «Динамо». Він підвищив усім зарплату на 200 гривень. Знайшлися гроші і на участь у турнірі європейського «Кубка ЛЕН Трофі» на Мальті. Отже, в «Азові» — класична схема: власний басейн, кваліфіковані тренери, школа, команда майстрів. У клубі — 250 членів. Це солідно. Починають заняття 10—11-річними і закінчують ветеранами. Були і в Маріуполі певні проблеми. Але під час зустрічі керівництва заводу і батьків постало питання: що краще — щоб діти швендали по підворітнях і сідали на «голку» чи водне поло? Уся напруженість миттю спала. Одне слово, ставлення до водного поло в Маріуполі має стати взірцем для всієї країни.

— Кажуть, успішно пройшов турнір «Київ-оупенд» напередодні дня столиці у травні?

— Змагання провели тільки на кошти федерації. І за організацію отримали «десятку» за десятибальною шкалою. Щоправда, ігри проходили у Броварах. Хоча це місто, стверджують, незабаром має злитися з Києвом. Але наступного року плануємо провести турнір неодмінно в басейні ТСОУ. Сподіваємося, що нас підтримають преса, телебачення...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

У номер

■ **Гандбол**

ЛИШЕ РЕЗУЛЬТАТИ

Чемпіонат світу. Жінки. Італія. Група А (Больцано). Україна—Македонія. 22:22. Франція—Данія. 20:21. Нідерланди—Китай. 23:24. Данія — 6 очок, Франція і Китай — по 4, Україна — 2, Нідерланди і Македонія — по 1. До наступного етапу вийдуть чотири команди з підгрупи. Сьогодні українська збірна зустрінесться з гандболістками Данії.

Біатлон. Кубок світу. Хохфільцен (Австрія). Жінки. 7,5 км. 1. Магдалена Форсберг (Швеція) ...11. Ніна Лемеш (Україна). Чоловіки. 10 км. 1. Оле-Ейнар Б'єрндален (Норвегія)... 10. В'ячеслав Деркач (Україна).

■ **Футбол**

Увага, повітря!

Голова комітету ФІФА з безпеки Антоніо Матаррезе заявив, що на чемпіонатах світу в Кореї та Японії польоти літаків над тренувальними таборами збірних буде заборонено.

Коло претендентів звужилося

Кубок УЄФА. Третій раунд (1/16 фіналу). ПСВ (Нідерланди) — ПАОК (Греція). 4:1 (перший матч —2:3). «Лілл» (Франція) — «Фіорентина» (Італія). 2:0. (1:0). «Селтик» (Шотландія) — «Валенсія» (Іспанія). 1:0 (0:1), пенальті — 4:5. «Герта» (Німеччина) — «Серветт» (Швейцарія). 0:3 (0:0). «Интер» (Італія) — «Іпсвіч» (Англія). 4:1 (0:1). «Парі Сен-Жермен» (Франція) — «Рейнджерс» (Шотландія). 0:0 (0:0), пенальті — 3:4. «Фрайбург» (Німеччина) — «Фейєноорд» (Нідерланди). 2:2 (0:1). «Літекс» (Болгарія) — АЕК (Швеція). 1:1 (2:3). «Лідс» (Англія) — «Грассхopper» (Швейцарія). 2:2 (2:1). «Брондбю» (Данія) — «Парма» (Італія). 0:3 (1:1). «Мальорка» (Іспанія) — «Слован» (Чехія). 1:2 (1:3). «Спортінг» (Португалія) — «Мілан» (Італія). 1:1 (0:2). «Ліон» (Франція) — «Брюгге» (Бельгія). 3:0 (1:4).

«Динамо» відзвітувалося...

Позавчора в реконструйованому залі майстрів динамівського стадіону в Києві відбулася прес-конференція першого віцепрезидента ФК «Динамо» Ігоря Суркіса, на якій підбито підсумки першої половини сезону-2001/2002. Тепер команда у відпустці і завершить її 24 грудня. Цього дня відбудеться розмова з кожним футболістом. І. Суркіс зазначив, що цього року трансферну політику провадитимуть дуже обережно, ставку робитимуть на талановиту українську молодь. І було сказано, що клуб близький до підписання контракту з півоборонцем із Словаччини.

Згадували про плани в період між першим і другим колами чемпіонату. Так, у січні «Динамо» найсильнішим складом (тепер без різних експериментів) змагатиметься у Москві в Кубку Співдружності. А в лютому плановано два турніри — в Болгарії та на Кіпрі, традиційний товариський матч з «Міланом». Потім, аж до старту другого кола чемпіонату України (17 березня), динамівці працюватимуть на власній базі в Кончі-Заспі.

Нарешті І. Суркіс повідомив, що після «важкої розмови» з Валерієм Лобановським було прийнято рішення продовжити з ним співпрацю як із тренером «Динамо» принаймні на рік. Збірну очолить новий наставник, ім'я якого буде відоме 15 грудня на позачерговому конгресі ФФУ в Києві.

■ **Хокей**

Слово — за спадкоємцями

Завтра в Австрії стартує молодіжний чемпіонат світу (U-20) у першому дивізіоні. Збірна України змагатиметься в місті Цельтвезі. 9 грудня вона зіграє з поляками, 10 грудня — з командою Італії, 12 грудня — з німцями.

Тренер нашого колективу Олександр Куликов обрав такий склад: **воротарі** — Тимофій Гаврилов, Євген Галюк (обидва — ХК «Київ»), Руслан Теричев («Беркут»); **оборонці** — Павло Дворецький, Володимир Черненко (обидва — «Сокіл»), Максим Голенищев, Олександр Кубрак (обидва ХК «Київ»), Василь Горбенко («Беркут»), Костянтин Рябенко («Крилья Советов», Росія); **нападники** — Ігор Андрущенко, Сергій Власов, Віталій Гаврилюк Юрій Печерін, Сергій Черненко, Олександр Шевченко (всі — ХК «Київ»), Тарас Бега, Віталій Доніка (обидва — «Сокіл»), Артем Бондарев, Денис Рябцев (обидва — «Беркут»), Ігор Земченко («Хака», Іспанія), Станіслав Кожан («Донбас»), Дмитро Малков («Амбрі-Піотта», Швейцарія).

Цікава деталь: Гаврилов, Власов, Доніка, Малков, Земченко — сини відомих у минулому майстрів київського «Сокола». Як кажуть, тепер слово — за спадкоємцями.

В. Б.

Знай наших

Баскетбол. І черговий матч чемпіонату Північно-Європейської баскетбольної ліги (ПЄБЛ) на виїзді спортовці БК «Київ» провели успішно. Вони виграли в німецької команди «Вейсенфальс» — 74:65. Наступний матч БК «Київ» проведе вдома 12 грудня проти шведського клубу «Меджик Грейт Дейнз».

Не відстають від чоловіків і наші баскетболістки. Чемпіонки України — спортовки запорізької «Козачки-ЗалК» — у матчі кваліфікаційного раунду Кубка Ліліан Ронкетті приймали краківську «Віслу» і здобули дзвінку перемогу — 85:46.

Найкращими в українському колективі були — Наталя Водоп'янова (17 очок плюс 5 підбирань), Вікторія Лелека (16 плюс 5) і Єлизавета Кітизіна (12 плюс 7).

— Молода польська команда (середній вік гравців 21 рік) — суперник не такий уже й простий, — прокоментував наставник запоріжанок і національної збірної України **Володимир Ков'янов.** — У Кракові буде зовсім інша гра. Але вірою в перемогу своєї команди. А поки що ми серйозно готуватимемося до наступного поединку з російським клубом «Вологда», який відбудеться 12 грудня на нашому майданчику.

Того дня відбувся матч ТТТ (Рига) — «Вологда». 58:80.

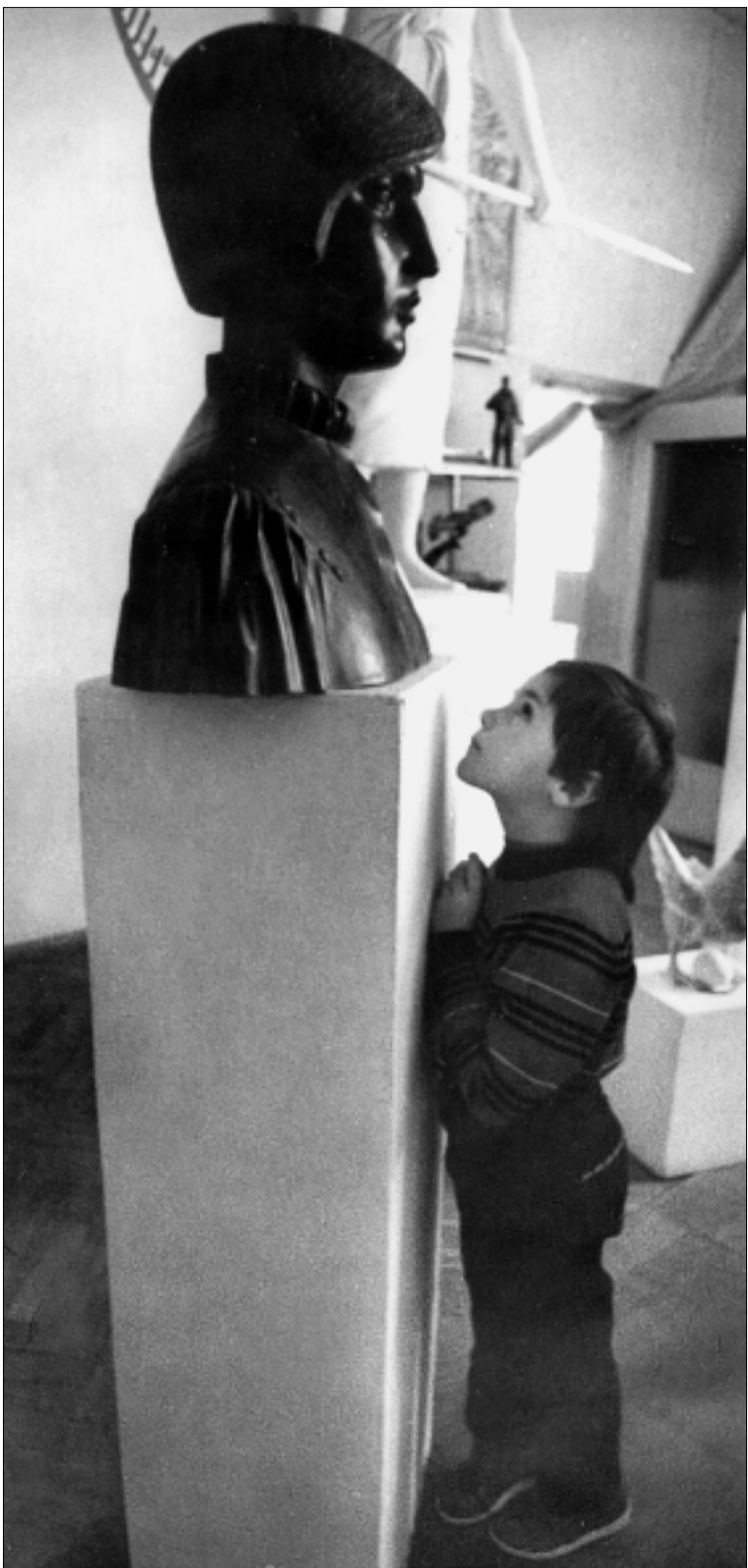
У «Козачки-ЗалК» і «Вологди» — по 4 очки, «Вісли» і ТТТ — по 2.

11 Колись і в нас, як і у країнах Середземномор'я, всюди були природні басейни

Спілкування з культурою, що зветься скульптурою

Наявні тут фото розкидано в часі та просторі — від позаторішніх мистецьких вернісажів до сучасних проєктів на головній площі країни. Одні представляють класику, інші — давні теми, але сучасно осмислені. Чому вони опинилися на одній сторінці? Бо всі про одне й те саме: ми і мистецтво поруч. Або інколи навпаки, коли, захопившись одним видовищем, не помічаємо вічних сюжетів у себе за спиною. І виходить, наче ми тут присутні лише декоративно. А мистецтво миттєво ставить нам підніжку, одним жестом викриваючи кумедність такої ситуації. Так-так, вони, ці скульптури, залюбки ще й глузують з нас, коли з кам'яними обличчями намагаємося вгледіти живу суть у неживому матеріалі — одразу непомітно назустріч видається злегка утрируваний образ. Або ж із заздрості до жінки, яка зупинилася поруч і замріялася, скоріше, про своє потаємне, намагаються перебрати хоч трішки такої чарівності й собі. Бо вийшли вони з-під людських долонь і ще пам'ятають, як то воно — бути народженим. Для малечі таких загадок не існує, адже все так зрозуміло і поруч — варто лише придивитися. Ось тільки навіщо дорослі, яких називають таким чарівним словом — митці, іноді роблять справді мертві створіння, та ще й виставляють їх у не зовсім зрозумілих місцях? Хоча дітлахи й це готові виправдати, адже небагато міських хлопчаків можуть дозволити собі таку розкіш, як відпочинок на спині коня. Ще й майже золотого!

Анастасія СИРОТКІНА.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Усе по-чесному

Закордонну делегацію приймали в сільському клубі, який спеціально з цієї нагоди вичистили й прибрали. Слово взяв керівник делегації, за яким вторила перекладачка:

— Не вважайте це за втручання у ваші внутрішні справи, але Україна зі своїми чорноземами та кліматичними умовами мусить стати житницею Європи. Нині ж у вас така продуктивність, що просто сором. А чому? А тому, що ефективним може бути лише приватне господарство, і це давно доведено у всьому світі. У вас же фермерам держава не приділяє ніякої уваги. Мета нашого візиту — перевірити становище на місцях. Від нашого висновку залежить, чи буде надано вашій державі кредит для підтримки сільського виробника.

Гостеві відповів представник мінагропрому, що супроводжував делегацію:

— Шановний пан цілком має рацію, коли стверджує, що піднесення можливе лише на засадах приватного господарювання. Але помиляється, гадаючи, що ми не сприяємо приватній ініціативі, не йдемо назустріч сільським господарям. І зараз ви в цьому впевнитесь.

Господарі запросили делегацію до автобуса. За кілька хвилин під'їхали до машинного парку.

— Вся техніка, що ви її бачите: трактори, комбайни, сівалки, — належить фермерові Омелянчуку, — повідомив представник міністерства.

Далі автобус підкотив до тваринницьких ферм.

— Ось цей свинарник разом із поголів'ям належить фермерові Писоцькій. А той корівник — фермерові Протасенку. Ондечки попід гайком — критий тік місцевого жителя Кушака, а сам гайок — лісове господар-

— Було!
А тепер — приватне

ство, що належить селянинові Мотричу. Звичайно, не можна стверджувати, що ці об'єкти в ідеальному стані. Дайте їх власникам гроші — і ви побачите, що тут станеться лише протягом одного-двох років!

Гості схвально кивали головами і щось занотовували.

Кореспондент повернувся до працівника місцевого облагопрому:

— Хіба це вперше? Через рік не буде ані грошей, ані об'єктів, ані їхніх власників. Ну й локшина: адже все це громадське майно!

— Було! А тепер — приватне.

— О, допер! — ляснув себе по лобі кореспондент. — Омелянчук — це колишній голова тутешнього КСП!

— Точно! Писоцька — його дружина, Протасенко —зять, Кушак — брат, а Мотрич — свояк. Тож ніякої локшини — все по-чесному!..

Савелій ЦИПІН.

Фотоусмішка

Зараз заспіваю!..

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО.

Із незрозумілого

- Якщо наше народження — лотерея, то коли відбудеться тираж? І які виграші?
- Де перебуває божественне начало — душа, коли нами керують темні сили зла?
- Який механізм трансформації добрих намірів у недобрі вчинки?
- Якщо наше життя — мандрівка, то чому ми не маємо права на зворотний квиток?
- Як це відобразилося б на жінках, якби Всевишній створив Єву не з ребра, а зі скроневої, скажімо, кістки?
- Чому разом із підвищенням освітнього рівня не розширюється інтелектуальний обрій?
- Чи має просторові й часові межі людська дурість?
- Коли у чоловіка очі — дзеркало душі, то що таке жіночі ноги, які відбиваються у цьому дзеркалі?
- Чому із зростанням прибутків збільшується кількість матеріальних проблем?

Юрій АЗАНОВ.
Одеса.

Зелений змій (zmientus zelenentus)

Тип: дуже хребетні. Клас: плазуни, до того ж хижі. Родина: зміюки. Підпільні клочки: Гад, він же Гадина зелена, він же Змія підколодна.

Він зелений, отруйний і хижий. На Землі живе з незапам'ятних часів. У процесі еволюції поділився на безліч видів і підвидів.

Елітні змії живуть у дорогих марочних винах, настояннях кількасот років. У кришталево чистих горілках, вишуканих коньяках та інших дорогих пляшках-норах.

Змії середнього класу мешкають у звичайних горілках, кріплених і столових винах та іншому дурману низької якості.

Найбільші й найміцніші — так звані народні — змії водяться в літрових і більших каламутних бутлях, різнобарвних настоянках й іноді вдягають вишиванку на голе зелене тіло.

Є й малюга-змієнята, що проживають у пиві, слабких лікерах з низьким вмістом «основної складової».

Але стережіться: змій будь-якого різновиду дуже небезпечний, бо живиться виключно людьми. Діє за таким злочинним планом: нападає через ротovu порожнину, попутно хапаючи за ніс і роблячи його червоним. Саме тому, що лізе через рота, спочатку поневолює язика. Потім лиже своїм бридким (але ж приємним!) язиком очі, доки ті не посоловють. Печінку їсть поїдом. Шлунок тріть отрутою. Навкруг ніг обкручується усім слизьким тілом. І валить. А тоді вже з'їдає Душу й Розум!

Залежно від концентрації змія та бажання людини з ним цілуватися завдає потерпілому ушкодження різного ступеня тяжкості.

1. Легке поранення. Легенько лизне, і людині стає весело-весело. Сміється з того, з чого до того не сміялося. Думається й говориться таке, про що до того аж ніколи б не подумалося.

2. Серйозне поранення. Легенько кусне і пустить трохи отрути. Говориться про те, чого не було, нема і не може бути. І в що поранений починає вірити сам! Рукам і ногам дається воля, яку ті одразу ж хапають і виробляють таке, чого до поранення й уві сні не ввижалося. Думки біжать у зовсім інший бік і там лишаються. Одне слово, поранення справді небезпечне.

3. Найважчий випадок. Зміюк кусає щиро й від душі. Внаслідок чого язик і «не белькоче»: з останніх сил бігає у роті, а сказати нічого не може! Ноги без попередження оголошують страйк і навчч забувають, куди йти, чого йти і взагалі що таке «ходити». Натомість заплітаються у такі морські вузли, що розв'язати їх може тільки дружина за допомогою кочерги, качалки чи рогача. Саме тому тяжкопораненого здебільшого виносять з поля бою, тоді як змії, тварюка, повзе самотужки! І повзе, шаркань, не у своє кубло, а, задоволено облизуючись, — до рота нової жертви.

Деякі вчені мужі запевняють, що жодного зеленого змія немає. То все

Чи можна боротися з гадом?

алкоголь. Розгадка проста: тверезі його не бачать. Тому що тварюка підступна й хиза.

Чи можна боротися з гадом? Можна, якщо обережно. Були невдалі спроби. Вирубували виноградники по чиемусь доносу, що він там нібито відлежується після особливо вдалих перемог. Вирубали майже всі, але не знайшли! Кажуть: був, утік, уповз у тіньовий бізнес. А він і досі морить людей. Після того ще дужче: і не чутно, і не видно, а він раптом як ухопить!.. Отже, боротися можна — перемогти тяжко.

А далі для нашого змієнка у вишиванці (того, що водиться в «Українській з перцем», «Пшеничний» й інших) настали важкі часи. Не поконали у відкритому бою, так спустили з ланцюгів іноземних зміїськ-конкурентів. Потвори! На нашого зеленого козака одразу з усіх боків! Допоки він відбивався від двоголових орлозмійв («Столичних» та просто «Русских»), з тилу віроломно почали шалений наступ німецькі полчища на чолі з «Кайзером», американські «Білі орли», піратські змії з перев'язаним оком — Джини, Роми й інша гидота.

Значна частина наших зміїв не витримала жорстокої війни без правил. І відстрілюючись (радіше — відкусуючись), відповзла у тінь. Решта мужньо витримує натиск і відстоює вітчизняний ринок. Відверто кажучи, вони, може, й хотіли б чкурнути у тінь, та важкий податковий прес придавив хвоста. Тут хочеш не хочеш, а викручуйся і розкручуйся. І викручуються! На те вони і змії!

Але наш він чи іноземний — здоров'ю від того не легше. Хоча деякі патріоти впевнені: боротися із зеленим змієм треба. З чужим. А свого любити. Хоч би який він був: зелений, потворний, але ж бо свій! А він нам за любов до нього віддячить... Цирозом печінки.

Владислав ГУБКО.

Закарпатська область.
Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Куточок Буквоїда

Прасуйте надалі від харчів

«ЗАЛОГОВИЙ банк Ломбард—Україна». (Реклама на Національному радіо, 4—6 грудня.)

Русизм. «Залог», у банківському значенні, — застава; банк, отже, — заставний. (Можливе і «заклад», «закладати». Дотичне до цього, між іншим, і «битися об заклад».)

«Реалізацію ГАЛЬМІВНОЇ рідини <назва> у скляній тарі заборонено». (Газета «Нова Оболонь», №10, жовтень 2001 р.)

Використано медично-фізіологічний термін замість технічного: «гальміні реакції мозку», але «гальмова рідина».

«Кличко сказав, що дуже ЗАСУМУВАВ за рингом». (Спортивний огляд на Національному радіо, 4 грудня.)

Неточно підібране слово. Ймовірніше, що боксер СКУЧИВ за рингом.

«Ліві намагаються шикувати передвиборчі ФЛАНГИ». (Газета «Хрещатик», 28 листопада.)

Ніби все правильно. Та згадується іменник «фаланга», що у Стародавній Греції означав шиккування для бою щільно зімкнутих шеренг піхоти. А фланг — це бік, лівий чи правий.

«... Хотела свести счеты с жизнью из-за плохого матеріального СОСТОЯНИЯ». (Газета «Київ-експрес», 4 грудня.)

Знов неточно. Якщо матеріальне, то «положення», а от фізичне — «состояние». Втім, іноді ці значення накладаються: приміром, нашій економіці однаково підходять і «положение», і «состояние».

«БЛАГО, досвіду щодо цього НЕ ЗАЙМАТИ». («Голос України», 8 листопада.)

Важай, по-русько-українськи. Замість «благо» тут слід «гаразд що», «добре що», «до того ж», «тим більше що» (на вибір); «опыта не занимать» — досвіду не позичати, досвід не позиційний (не купований).

У Дніпропетровську випустили пральний порошок «Честа». Вказівки на коробці подано двома мовами. До російського тексту, як і до самого порошку, претензій нема. Зате в українській частині наламали велику купу дров:

«РозсортИРуйте ПО кольорАМ, ступенЯМ забруднення...» (правильно — розсортуйте за кольорами, ступенем);

«не приНАЗНАчений для використання...» (не призначений);

«зберігайте НАДАЛІ від харчових продуктів» (подалі, чим далі, якомога далі, окремо);

і, нарешті, окраса програми:

«попередньо ЗАПРАСУЙТЕ в теплій воді...», «ПРАСУЙТЕ білі та кольорові вироби окремо».

«Прасувати» — це російською «гладить» (утюгом). «Стирать белье» — прати, «стирайте» — періть, «застирывать» — запирати.

Ваш БУКВОІД.

7 мішків гречаної вовни

Сліпа віра

У черговий раз порушено карну справу проти кримінального авторитету на прізвисько Губернатор. Ті, хто, не подумавши, порушив, наївно вірять, що цього разу вони якщо й не доведуть її до логічного кінця, то хоча б залишаться живі.

Новини парламентаризму

У парламенті Бананового Маразмадору створено нову фракцію — шакалів. До неї вже погодилися ввійти всі барани, свині й папуги.

Олександр ПЕРЛЮК.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

До відома акціонерів

Повідомлення

про проведення загальних зборів акціонерів Закритого акціонерного товариства з іноземними інвестиціями «Промислово-фінансова корпорація «Єдині енергетичні системи України»

Шановні акціонери!

ЗАТ «Промислово-фінансова корпорація «Єдині енергетичні системи України» повідомляє про проведення загальних зборів, які відбудуться з 01.02.2002 р. по 04.02.2002 р. включно за адресою: м. Дніпропетровськ, пр. К. Маркса, 65.

Порядок денний:

1. Звіт Голови Правління по результатам фінансово-господарської діяльності Товариства за 2001 рік. Порядок розподілу прибутку Товариства за 2001 рік між акціонерами. Строк, порядок та процедура виплати частини прибутку. Затвердження основних напрямів діяльності Товариства на 2002 рік.
2. Звіт Ревізійної комісії. Обговорення висновку по річному звіту та балансу. Затвердження результатів фінансово-господарської діяльності Товариства за 2001 рік.
3. Внесення змін та доповнень до протоколів зборів акціонерів, що відбулися.
4. Внесення змін та затвердження нової редакції Установчих документів Товариства.
5. Обрання та відкликання членів Спостережної Ради Товариства.
6. Обрання та відкликання Голови Правління.
7. Обрання та відкликання членів Правління та Ревізійної комісії Товариства.
8. Призначення головного бухгалтера Товариства.

Реєстрація акціонерів:
01.02.2002 р.: з 11.00 до 12.00;
02.02.2002 р.: з 11.00 до 12.00;
03.02.2002 р.: з 11.00 до 12.00;
04.02.2002 р.: з 11.00 до 12.00.
Початок зборів в 12.25 кожного дня.
Для участі у зборах при собі необхідно мати:
— документ, що засвідчує особу акціонера або довірену особу;
— доручення на право участі у зборах для повноважних представників акціонерів.
На загальних зборах мають право бути присутніми лише акціонери Товариства та їх представники. Питання присутності представників, які не є акціонерами Товариства, вирішується Правлінням Товариства на підставі запрошень, які мають бути оформлені за відповідним зверненням.

Виключно Акціонери мають мають право ознайомитися з документами, пов'язаними із Порядком денним зборів, в ЗАТ «Промислово-фінансова корпорація «Єдині енергетичні системи України».

Просимо акціонерів (повноважних представників акціонерів) заздалегідь повідомити Правління Товариства про необхідність виступу по питаннях Порядку денного.

У разі виникнення процесуальних та будь-яких інших зауважень щодо факту публікації або тексту цього оголошення просимо негайно повідомити про це Правління ЗАТ «Промислово-фінансова корпорація «Єдині енергетичні системи України» з метою термінового обов'язкового врахування таких зауважень шляхом надання письмового або телеграфного повідомлення за адресою: м. Дніпропетровськ, пр. К. Маркса, 65.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія «СХ», м. Київ, свідоцтво про державну реєстрацію № 08305 від 02.10.96, припиняє свою діяльність. Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Продаємо

за низькою ціною частково заселений 9 поверховий гуртожиток

загальною площею — 3093 м²,

житловою — 1557 м².

Довідки за телефоном:
(0532) 51-68-07.

Громадське об'єднання «Жіноча справа» (м. Київ, вул. Турівська, 13) зареєстроване 17 березня 1999 року Київським міським управлінням юстиції, реєстраційний № 0047-99ГО, ідентифікаційний код 21695911 оголошує про свою реорганізацію в Жіночу Демократичну партію згідно з рішенням членів громадського об'єднання. Претензії можливих кредиторів приймаються протягом 2-х місяців з дня публікації оголошення.)

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 15.05.2001 р. СВК «Племзавод «Нова Україна», с. Знаменівка, Новомосковського району, код ЄДРПОУ — 03742083, визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Осауленко Е. І., ліцензія № 047561, А/С-55, м. Новомосковськ, тел. 8-05693-7-51-52.

Повідомлення

Дирекція Закритого акціонерного товариства «Євромарт—Пропертіз», місцезнаходження якого є за адресою: м. Київ, вул. Боженко, 86, код за ЄДРПОУ 31513360 (надалі «Товариство»), повідомляє про проведення Загальних Зборів Товариства, які відбудуться 21 січня 2002 року о 12.00 за адресою: м. Київ, вул. Оранжевейна, 3. Реєстрація акціонерів та їх представників відбудеться 28 січня 2002 року з 11.00 до 11.45 год. Акціонер повинен мати при собі документ, що посвідчує його особу, а представник акціонера повинен мати при собі документ, що посвідчує його повноваження, оформлене відповідно до діючого законодавства і документ, що посвідчує його особу. Довідки за телефоном: (044) 455-67-27.

Порядок денний:

1. Затвердження змін до статуту Товариства, щодо адреси місцезнаходження Товариства.
2. Затвердження змін до статуту Товариства, а саме Статті 9 (Спостережна Рада).
3. Переобрання членів Спостережної ради Товариства.
4. Збільшення розміру статутного фонду Товариства шляхом збільшення кількості акцій (додаткова емісія) існуючої номінальної вартості.
5. Затвердження інформації про емісію акцій Товариства.

Повідомлення про збільшення Статутного Фонду ЗАТ «Євромарт—Пропертіз»
Мотиви, спосіб та мінімальний розмір збільшення статутного фонду: Збільшення розміру статутного фонду Товариства проводиться шляхом додаткової емісії акцій існуючої номінальної вартості з метою залучення коштів, необхідних для розвитку діяльності Товариства. Розмір збільшення статутного фонду становить не менше 541 000 гривень (п'ятсот сорок одна тисяча гривень 00 копійок).

Проект змін до статуту Товариства:

Пункти 6.1 статті 6 Статуту викласти у такій редакції:
Для забезпечення діяльності товариства за рахунок внесків Акціонерів створюється Статутний фонд у розмірі 2 705 000 гривень (два мільйона сімсот п'ять тисяч гривень 00 копійок), що розподіляється на 12 500 (дванадцять тисяч п'ятсот) простих іменних акцій номінальною вартістю 216,40 гривень (двісті шістнадцять гривень 40 копійок) кожна.

Статутний фонд Товариства формується наступним чином:
Початковий статутний фонд 2 164 000 (два мільйони сто шістдесят чотири тисячі) гривень, що еквівалентно за курсом НБУ на 06 червня 2001 р. (1 долар США = 5,41 гривні) 400 000 долларам США (чотириста тисяч долларам США 00 центів) та сума на яку збільшено початковий статутний фонд шляхом збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості (1 акція = 216,40 грн.) — 541 000 (п'ятсот сорок одна тисяча) гривень, що еквівалентно за курсом НБУ на 08 січня 2002 р. (1 долар США = 5.2500 гривні) 103 047,62 долларам США (сто три тисячі сорок сім долларам США 62 центів).

Дані про кількість акцій, що випускається додатково, та їх загальну вартість:
Додатково емітуються 2 500 (дві тисячі п'ятсот) простих іменних акцій номінальною вартістю 216,40 гривень кожна на загальну вартість 541 000 гривень (п'ятсот сорок одна тисяча гривень 00 копійок).

Права акціонерів при додатковому випуску акцій:
● Акцій додаткового випуску розповсюджуються між засновниками Товариства.

● Всі акціонери Товариства мають рівне переважне право на придбання акцій, що випускаються додатково, у кількості пропорційній їх частці у статутному фонді Товариства на дату прийняття рішення про емісію акцій.

Порядок відшкодування власникам акцій збитків, пов'язаних із збільшенням статутного фонду: Збитків, пов'язаних із збільшенням статутного фонду Товариства, не передбачається. В разі документально підтвердженої наявності збитків, вони відшкодовуються згідно чинного законодавства України.

Дирекція ЗАТ «Євромарт—Пропертіз».

Правление **ОАО «Новокаховский комбинат хлебопродуктов»** извещает акционеров, что внеочередное общее собрание акционеров состоится 25 января 2002 года в 11.00 по адресу: Херсонская область, г. Таврииск, ул. Героев Сталинграда, 11, Актный зал Управления Северо-Крымского канала.

Повестка дня:

1. Рассмотрение и утверждение результатов деятельности ОАО «Новокаховский комбинат хлебопродуктов» (далее «Общество») и органов управления Обществом (Наблюдательного Совета, Ревизионной комиссии и Правления) за 2001 год согласно отчетам и выводам, подготовленным органами управления Обществом.
2. Внесение изменений в состав органов управления Общества (Наблюдательного Совета и Ревизионной комиссии).
3. Определение основных направлений и планов деятельности Общества на 2002 г.
4. Определение условий оплаты труда должностных лиц Общества.

Регистрация акционеров (их представителей), прибывших для участия в собрании, будет происходить с 9.00 до 10.30 по месту проведения собрания.
Для регистрации акционерам необходимо иметь при себе паспорт, а представителям акционеров — паспорт и документ, который удостоверяет их полномочия.
Ознакомьтесь с документами по повестке дня собрания можно в правлении ОАО «Новокаховский комбинат хлебопродуктов», начиная с 15 января 2002 года.

ПП «Атлант-Сервис» ід. код. 246999306124 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом одного місяця за адресою: 13122, Житомирська область, Любарський район, с. Новий Любар, пров. Гагаріна, 12.

Господарський суд Вінницької області (21100, м. Вінниця, Хмельницьке шосе,7) порушив справу № 321/10-507 про банкрутство ВАТ «Кам'яногірський цукровий завод» с. Кам'яногірка, Іллінецького р-ну, Вінницької області. Р/р 26002212 в ВОД АППБ «Аваль», МФО 302247, код 003716602067.

Арбітражний керуючий (розпорядник майна) Ніколайчук В. Ф. м. Вінниця, Хмельницьке шосе,2а, кімн. 21, тел.35-57-95.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування.

Господарський суд Чернівецької області: 58000, м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 14, порушив справу № 4/522/6 про банкрутство «Торгового дому «Буковинська горілка» 58023, м. Чернівці, вул. Проектна, буд. № 4, ОКПО 22849629, р/р 2600000171321 (додатковий рахунок 260070171322) в УКРЕКСІМБАНКУ м. Чернівці, МФО 356271. Претензії кредиторів приймаються на протязі 1 місяця з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю **«Торговий Дім «Молочні продукти Полтавщини»** (код 31002998) повідомляє про припинення діяльності в зв'язку з ліквідацією.
Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації об'яви за адресою: м. Київ, вул. Почайнінська,38/44, тел.462-58-71.

ООО «Транстерра Лоджистикс ЛТД» сообщает о ликвидации представительства ООО «Транстерра Лоджистикс ЛТД», находящегося в г. Киеве по адресу: ул. Федорова, 32.
Претензии принимаются в течение 1 месяца.

Постановою арбітражного суду Донецької області (м. Донецьк, вул. Артема,157) від 04.04.2001 року справа № 5/169Б концерн «Інтервугілля-сервіс» (м. Донецьк, вул. Челюскінців,189, код ЗКПО 23985330 у Київському відділенні м. Донецька Промінвестбанку України, р/р 26006301530256, МФО 334271) визнано банкрутом та відкрита процедура ліквідації.
Ліквідатор Старовойтов Є. В. (м. Донецьк, вул. Івана Ткаченко,169, кв.2, тел.8 (050) 347-61-77).

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. ВВВ,3а) порушив справу № 12/30 б про банкрутство сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Прапор» (с. Багданівка Станично-Луганського району, вул. Мира,1, р/р 26048203217018 в Луганській дирекції АК АПБ «Україна» м. Луганськ, МФО 304698, код 03739415).
Розпорядник майна — Сидих Віталій Ігорович, мешкає за адресою: м. Луганськ, вул. Годуванцева,4, кв.25, ліцензія № 047916 від 19.10.2001 р.

БУХГАЛТЕРСЬКИХ СПРАВ МАЙСТЕР

З розвитком бізнесу в Україні та появою нових підприємств все більшої популярності набуває професія бухгалтера. В наш час від цих людей багато в чому залежить не лише успішність конкретного підприємства, але й економічний розвиток країни. Лави бухгалтерів постійно поповнюються «новобранцями» з економічних вузів, що вміють мислити та працювати по-новому. Сьогодні бухгалтерське ремесло – не нудьга й рутинна, а складна, часом навіть небезпечна справа. Мінливе законодавство, нові стандарти бухобліку, безліч податкових «пасток»... Тут навіть досвідчений бухгалтер не може бути стовідсотково впевнений у своїх силах і часто опиняється за однією «шкільною партією» з новачками. Навчаються всі – і вчорашні випускники, й аси бухгалтерської справи. Адже хто знає, що ще підкине непередбачуваний завтрашній день. Поступово формується новий образ бухгалтерської професії: бухгалтер – це і юрист, і фінансист, і господарник.

Думати та вибирати

Найперший ворог професіоналізму – небажання заглиблюватися в сутність проблеми – зрештою ускладнює життя багатьом бухгалтерам. Такий недалекоглядний підхід обертається серйозними неприємностями як для самих бухгалтерів, так і для їхніх підприємств. Тому професіонали в бухгалтерській справі (до речі, як і в будь-якій іншій) цінюються понад усе.

Про те, як змінився рівень професійної підготовки бухгалтерів, ми вирішили запитати в авторів одного з українських економічних видань, тобто у людей, праця яких безпосередньо пов'язана з оперативним інформуванням бухгалтерів.

Думка аналітика

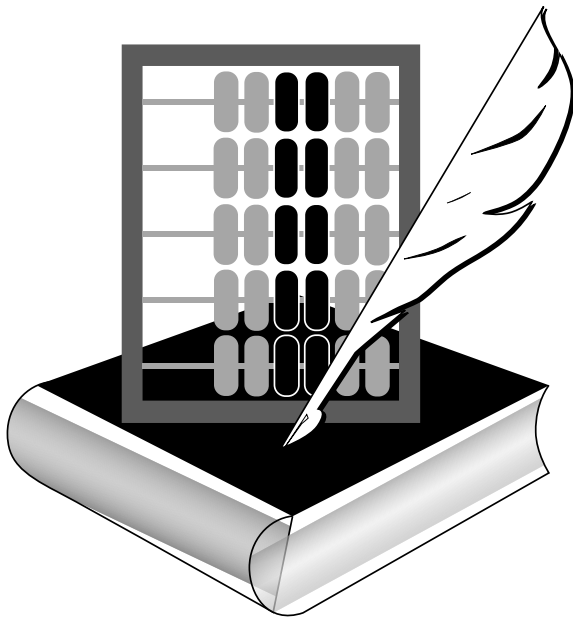
– Важко грати, коли немає чітких правил гри, – каже редактор рубрики **«Школа бухгалтера» газети «Бухгалтерія» Ірина Назарбаєва**. – Бухгалтеру важко змиритися з тим, що вивчене і зрозуміле ним сьогодні завтра змінюється. Крім цього, сьогодні, на жаль, немає однозначного тлумачення дуже багатьох питань, зокрема тих, з якими бухгалтер стикається щодня. Це найбільша трудність у роботі бухгалтера. Звичайно, є бухгалтерські газети, які повинні допомагати в такій ситуації. Але часто і вони дотримуються різних поглядів на одне й те саме питання, і бухгалтеру доводиться вибирати самому. А щоб вибрати – потрібно думати. Сьогодні бухгалтер не може бути недумаючим. Людям цієї професії просто необхідно знати, думати і вміти вибирати. І можу сказати, що останнім часом, особливо у зв'язку з реформуванням бухгалтерського обліку, рівень компетентності бухгалтерів помітно зріс.

Очевидно, що без спеціалізованої періодики бухгалтера сьогодні не обійтися. Яка ж газета потрібна сучасному бухгалтеру? Серед бухгалтерів виникають суперечки з приводу того, яке видання вважати оптимальним для роботи і чи може воно бути максимально простим і зрозумілим, висвітлюючи зовсім не примітивні питання?

Думка бухгалтера

Головний бухгалтер ВАТ «ОДТри» Ігор Георгійович Штернов, м. Одеса:

– Хороша бухгалтерська газета – це газета, розрахована не просто на бухгалтера, а на думаючого бухгалтера, який за її допомогою прагне підвищити свій професійний рівень, уникнути помилок в роботі і бути в курсі останніх новин. Газета, яка примушує замислитися.

Отже, розумна газета для думаючого читача

Все більше практикуючих бухгалтерів схиляються до думки, що хороше бухгалтерське видання – те, яке відображає сучасну тенденцію – відмову від інформації довідкового характеру на користь серйозної прикладної аналітики. Наприклад, ще 2-3 роки тому багато хто вважав "Бухгалтерію" дуже складною: мовляв, треба вчитуватися, вдумуватися, та й обсяг у газети чималий. Сьогодні деякі колишні читачі «Бухгалтерії» знову повертаються до цього видання. Чому?

Думка бухгалтера

Головний бухгалтер «Квазар-Мікро» Лариса Желтонок (м. Суми):

– Мені імponує високий інтелектуальний рівень видання, подобається швидкість реагування на все, що відбувається в законодавстві. Завдяки газеті я завжди маю уявлення про поточну ситуацію і можливі тенденції.

– «Бухгалтерію» не даремно називають газетою для розумних людей, – вважає **Катерина Анатоліївна Бантова, головний бухгалтер львівського підприємства «Галсільгосспродукт»**. – На сьогоднішній день це найбільш фундаментальне загальнобухгалтерське видання. Саме таке потрібне нам зараз.

У чому полягає ця «фундаментальність»? У оптимальному поєднанні аналізу і практичної спрямованості. У бухгалтерській практиці бувають ситуації, коли неможливо дотримуватися однієї норми закону, не порушивши при цьому іншої або вимог пов'язаного з законом нормативного документа. Роз'яснюючи такі ситуації, бухгалтерські видання дотримуються різних принципів. Деякі обирають одну точку зору, правильну, на думку авторів, і наводять всі аргументи на її користь. Інші ж позиції критикуються або не викладаються взагалі. Але ж не можна виключати, що ця точка зору може бути помилковою.

У «Бухгалтерії» інший підхід: вона пропонує декілька різних поглядів на одне і те ж питання (точка зору ДПАУ, Держкомпідприємництва, позиція Вищого господарського суду України) або різні лінії поведінки за однакових обставин (для обережних платників податків або для платників – «любителів суперечок»). Далі викладаються аргументи на користь кожної точки зору, кожного варіанту, їхні переваги та недоліки, можливі наслідки. Читач сам має право вирішувати, яка позиція в найбільшій мірі відповідає інтересам його підприємства.

Якщо ж однозначна відповідь існує, її буде викладено в газеті максимально чітко і конкретно.

Доступно – отже, професіонально

Сьогодні до переліку незаперечних достоїнств «Бухгалтерії» її прихильники додають і доступність інформації: газета стала практичнішою, не втративши при цьому властивої їй аналітичності.

Чи доречно взагалі говорити про доступність в таких складних сферах, як законодавство, бухоблік, фінанси?

Думка аналітика

– Для того щоб зрозуміти навіть простий матеріал, бухгалтеру потрібен певний рівень підготовки і знання конкретних питань, – вважає **Ірина Назарбаєва**. – Звичайно, навіть про найскладніші речі можна говорити простою, зрозумілою мовою. Тут головне – розрізняти поняття «доступність» і «примитивність». Можна прочитати простий текст на досить складну тему і зрозуміти сам текст, але про глибоке розуміння питання тут говорити не можна. І на практиці несподівано для бухгалтера починають виникати проблеми. А як бухгалтеру зрозуміти суперечливий законодавчий або нормативно-правовий документ, коректність якого залишає бажати кращого? Ось тут на допомогу приходить хороша бухгалтерська газета: вона повинна роз'яснити читачеві суть написаного і порадити, що робити і чому. Отож бухгалтерська газета, передусім, має бути грамотною та коректною.

А ось думка головного редактора «Бухгалтерії» Олександра Григоровича:

– Доступне викладення складних питань – це «найвищий пілотаж», показник справжнього професіоналізму. Звичайно, здебільшого це явище ідеалістичне. Проте автори «Бухгалтерії» не вважають незначними і дрібними в порівнянні з високою інформаційною цінністю газети такі якості, як зручність користування виданням, легкість читання тексту і сприйняття інформації. В редакції дуже серйозно ставляться до того, щоб мова газети була ясною і лаконічною (наскільки це можливо в такій складній справі), а формулювання – простими і однозначними.

Зміни, що відбуваються в газеті, не залишаються непоміченими тими, ким вони були запропоновані і для кого призначені.

Думка бухгалтера

Головний бухгалтер фірми «БЕКАР» Тетяна Білоусова (м. Харків):

– «Бухгалтерія» істотно змінилася останнім часом. Навіть зорово інформація стала сприйматися краще: змінився шрифт, розташування тексту. Сьогодні цю газету можна охарактеризувати так: дуже конкретно, небагатослівно і по-діловому. «Бухгалтерія» – це точність: точність інформації, що публікується, точність відповідей на поставлені запитання. Ми дуже зайняті люди, і нам іноді важко зорієнтуватися у величезній кількості інформації. В «Бухгалтерії» ж можна отримати конкретну відповідь на конкретне запитання, без белетристики.

Хочеш бути потрібним – будь майстром своєї справи. Такі реалії сьогодення. Це стосується і бухгалтерів, і бухгалтерських видань. Тому цілком закономірно, що разом з підвищенням вимог до кваліфікації бухгалтера зростає кількість читачів серйозних, багатогранних видань. Таких, як «Бухгалтерія».

Ірина ШИБАРШИНА

Фото з конверта

Тяжка тому зима, в кого кожуха нема,
А я кожух маю, то й не замерзаю!

Фото Богдана ПРИЙМАКА.

Тернопіль.

Це цікаво

Усміхайтесь частіше

Не скупіться на усмішку бо, за образним висловом Стендаля, сміх убиває старість. Кожний день корисно розпочинати так: ранком перед люстерком згадайте щось таке, що допомагає надати приємного виразу обличчю. Пам'ятайте, що ліпше лише так звертатися до оточуючих.

Доброзичлива усмішка зазвичай викликає посмішку та відповідний настрої і в тих, хто вас оточує. Усмішка так само, як і хороший жарт, допомагає створенню сприятливої атмосфери для приятельського та ділового спілкування.

Труднощі треба долати. А на потік думок і емоцій можна вплинути, видозмінюючи тону м'язів усього тіла. Нудьгу чи поганий настрої можна перемогти за допомогою ритмічних рухів під музику. Спробуйте і ви переконаєтеся, що навіть без партнера такий танок створить у вас відчуття м'язової радості.

Станіслав ВИДРУК.

Івано-Франківськ.

КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Пристрій, що поєднує в собі приймач і магнітофон. 6. Плід хлібних злаків. 7. Багатострунний щипковий музичний інструмент. 8. Вирішальний момент наступу військ. 10. Великий морський рак. 16. Наука про будову організму. 18. Запаяна з одного кінця скляна трубка. 20. Рослина з м'якими зеленими пагінцями. 21. Римський полководець, прихильник Цезаря. 22. Освітлювальна апаратура на підлозі сцени. 23. Держава у Східній Африці. 25. Гончарне мистецтво. 27. Атмосферні опади. 29. Плата за перевезення морським транспортом. 31. Тулуб людини. 33. Римський трибун (іст.). 34. Великий свічник для кількох свічок.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Грошовий знак. 2. Періодичне видання. 3. Угорський композитор ... Кальман. 4. Коробка для патронів. 5. Невеликий ліричний вокальний твір. 7. Отруйна жаба. 9. Дружина Гектора — ідеал відданої жінки (міф.). 11. Річка в Німеччині. 12. Великий вокально-інструментальний твір. 13. Кліматичний курорт у Криму. 14. Тягач з платформою. 15. Ударний музичний інструмент. 17. Царська немилість. 19. Гуртожиток для бідних студентів при середньовічних університетах. 24. Орган нюху. 26. Невідома величина в математиці. 28. Працівник гірничої промисловості. 29. Великий критий віз. 30. Частина дихального шляху хребетних тварин і людини. 31. Змагання лицарів. 32. Французький живописець.

Склад Іван СОБКО.

Відповіді до кросворда — у наступному суботньому номері.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Історія з конверта

Шураві

Проклята земля і прокляте небо, прокляте сонце над головою...

— Шураві, здавайся!

Стає моторошно. Навмання даю дві короткі черги, аби заглушити страх.

...Уже три доби, як ми у пастці. До цього був короткий гарячий бій: нас залишилося п'ятеро. З нами граються, ніби кіт з мишею. Виснажують сили, щоб узяти живцем.

Ні краплі води, жодного сухаря в кишені. Один лиш пісок навколо. Він у пересохлому горлі, в очах, на зубах, у запалених душах. Один із нас пішов учора по воду. І не повернувся. Тепер нас четверо. За що ми гинемо? За купи отого каменюччя. Навіщо воно нам здалося, щоб за нього помирати. Хто кинув нас у це пекло?

— Шураві, здавайся!

Окрик приводить мене до тьми. Льоха, низенький кремезний хлопець з Курська повертає гранатомет у той бік, звідки лунає голос. Гавкнув постріл. Різкий, неприємний.

І знову тиша. Льоха знесилоно опускає голову на руки, плечі його здригаються. Це був хоробрий воїн, тепер він плаче. Плаче від безсилля, від люті на чужих і на своїх.

— Де наші вертушки? — шепоче.

Ніхто не відповів. Мають бути, мусять виручити, але, схоже, про нас забули.

Лежу наодинці з думками. «Коли людей посилають на смерть, то вони, принаймні, мають знати, за що...». Вітер дме, як з гарячої печі. Постає в пам'яті мама. Молода, усміхнена, щось говорить до мене... Схили Дніпра, мама веде мене вузькою стежечкою. Навколо верби, широке плесо блищить на сонці... Знову привиділася вода. Доки терпіти? Збираю наші фляги, хлопці мовчки стежать за мною. Поглядом прощаюся з товаришами.

— Помирати, то з музикою, — хриплю крізь порепані губи.

Повзу в бік потічка. Тепер я ніби на долоні, щомиті чекаю пострілу. Одначе тиша. Ось і струмочок, в'юнкий гірський струмочок. Занурюю голову в льодяну воду по вуха і п'ю, п'ю... Не можу напиться. Лежу навznak, дивлюся в небо, потім знову п'ю воду.

— Шураві, здавайся! — лунає над самою головою.

Не поспішаючи наповнюю флягу, оглядаю гори, повзу назад. Поруч дзенькнула куля, обдавши мене бризками дрібних камінців. Утискуюсь в розпечене каміння. Чую короткі автоматні черги — це наші прикривають мене.

...Воду пили маленькими ковтками, ніби найдорощий напій. Напій нашого життя, напій надії.

Сонце в zenіті. Вслухаємося в небо. Вчувається далеке торокотіння. З-за гір виткнулися дві маленькі цяточки. Ми заворушилися. Єдина думка, котра мучила нас тепер: «Не пронеси мимо». Цяточки поволі збільшуються, просвістіли гвинтами над нами. З боку скали, за якою засіли душмани, лунають постріли. Вертушки дружно відповіли з кулеметів і знову пронесли мимо нас.

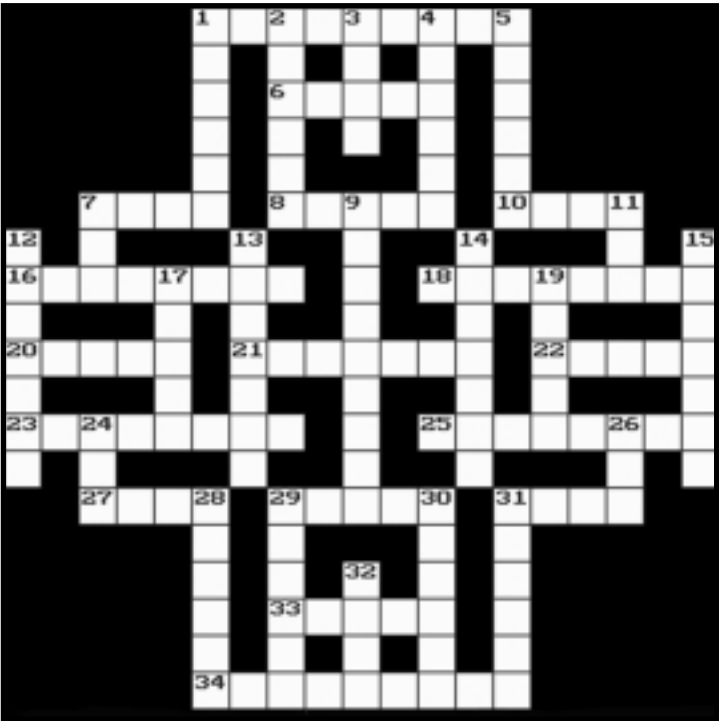
— Оце розвернуться й будуть тут, — каже наш радист. Справді, зробили велике коло й заходять просто на нас. Від однієї відділилося кілька темних кульок... Падаю в розщелину між камінням, інстинктивно обхопивши голову руками, заплющую очі, тамую подих. Страшений грім струсонув землю, глухо зойкнули гори і все одразу полетіло у прірву...

Відчуваю стусани в бік. Не можу ворухнути ні ногою, ні рукою. Розплющую очі, над головою в тумані якась фігура. Вдивляюся. Біла чалма, вишкірені зуби, в руках автомат...

— Оце так шураві!..

Іван МЕЛЬНИК.

Харків.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 150000. Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України». Зам. 0311223.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Народний календар

Сніг у грудні глибокий — урожай високий

9 грудня — Георгія-Побідоносця, Єгорія, Юрія, Юріїв день. «Холодний Юрій» — друге свято після весняного (5.05) Юрія.

12 грудня — Парамона або Переандрія. Цього дня стежили за погодою: якщо вода в річці тиха — на рівну зиму, шумовита — на завірюху. Якщо вдень іде сніг, бути хурделицям цілий тиждень. Якщо сніг ще не випав, зима буде тепла, а якщо вже лежить, то довга і холодна. Пізнього вечора дівчата збиралися на ворожіння.

13 грудня — Андрія. Цього дня жінки не печуть хліб, не шиють, не прядуть, а дівчата багато ворожать, завбачуючи свою долю. Андрію, Андрію, я тобі коноплі сню, пеленою волочу, бо я заміж хочу.

14 грудня — Наума. Першого грудня за старим літочисленням розпочинався навчальний процес. Це була найзручніша пора, коли сільські діти мали змогу здобувати освіту. Тож саме цього свята вели дітей до школи, бо «пророк Наума наведе на ум».

Прикмети грудня

- Миготять зірки в небі — на сніг.
- Хмари йдуть проти вітру — на сніг.
- Багато інею на деревах — буде багато меду.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ на 10—16 грудня 2001 року

14 грудня станеться сонячне затемнення. Воно пов'язане з переоцінкою усталених понять, із втратою того, чого вже не потребуємо.

ОВЕН. Цього тижня після невеликих випробувань ваші любовні й ділові стосунки набудуть іншого значення, нового розвитку. Вихідні проведіть у колі друзів.

ТЕЛЕЦЬ. Усі хвилювання спричинятимуть спільні гроші та майно. Одні гроші раптово підуть, зате інші — прийдуть. Спочатку вельми ревнуватимете і підозрюватимете свою другу половину у зраді, але, зрештою, все стане на свої місця.

БЛИЗНЯТА. Будете занепокоєні, заінтриговані й захоплені розвитком стосунків з важливими для вас людьми. До тем, яких торкнетеся нині, повернетеся ще не раз. Ви здатні знайти приємні моменти у будь-яких стосунках.

РАК. Уже на початку тижня у вас виникнуть нові клопоти, хвилювання і турботи. Не марнуйте час на старі справи — налаштовуйтеся на нове завдання і розпочніть нову роботу. У вас буде сприятлива можливість приділити більше уваги власному організму.

ЛІВ. Будете захоплені особистим життям. Порівняно з попередніми місяцями, більше драматизуватимете свою любов і все те, що стосується безпосередньо ваших почуттів і захоплень. Але загалом тиждень вам сподобається, бо з'являться давно забуті почуття і бажання.

ДІВА. Вам захочеться побачити щось новеньке і свіженьке у своєму домі. «Ризикуєте» зробити такий переворот у сім'ї і квартирі, від чого близькі розгубляться. Щоправда, тільки спочатку. Якщо вони згодом придивляться, то виявлять, що стало просторіше, затишніше і красивіше.

ТЕРЕЗИ. Ви виявите спостережливість, прагнуйте контролювати своє оточення. У вас буде шанс використати інформацію або контакти з користю для себе. Заплануйте щось незвичайне й оригінальне. Якщо у вас немає ще сім'ї, то не сидіть удома.

СКОРПІОН. На початку тижня у вас виникнуть проблеми з грошима. Схоже, ви втратите якусь суму. Те, як розв'яжеться це або інше грошове питання, виявиться в результаті кращим варіантом. Крім того, замість грошей можете отримати щось інше, анітрохи не гірше.

СТРІЛЕЦЬ. Цього тижня ви можете домогтися багато чого, виявивши свою волю або владу і диктуючи всім свої умови. Займіться іміджем, у вас буде сприятлива можливість кардинально його змінити, наприклад, зробити пластичну операцію.

КОЗЕРІГ. На початку тижня спіткнетеся об підводні камені у власному житті. Це те, чого раніше ви не хотіли або не могли помітити. Нині сприятливий час для тих, хто мріє про тишу і самотність, щоб обдумати свої внутрішні обмеження і проблеми й позбутися їх.

ВОДОЛІЙ. Цього тижня вам пошастить на людей і сприятливі обставини, можливо, виповниться заповітне бажання. Залишитеся задоволені дітьми і приємним сюрпризом від родичів чоловіка. Несподівано ваше особисте життя стане тісно пов'язане з життям друзів або колективу.

РИБИ. У вас з'являться цікаві клопоти по роботі. Можна сказати, що, порівняно з попередніми тижнями, вам нудьгувати не доведеться. Якщо вам відмовили, не засмучуйтеся і «відпустіть» ситуацію. Одразу отримаєте інший варіант, за допомогою якого швидко досягнете мети.

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції:

03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 446-91-37,

441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos